



UNIVERZITET U SARAJEVU UNIVERSITY OF SARAJEVO
FAKULTET ZDRAVSTVENIH STUDIJA FACULTY OF HEALTH STUDIES
U SARAJEVU SARAJEVO



NASTAVNI PLAN I PROGRAM

TREĆI CIKLUS STUDIJA - DOKTORSKI STUDIJ

Zdravstvene nauke

SADRŽAJ

1. OSNOVNE INFORMACIJE O STUDIJSKOM PROGRAMU	2
1.1. Podaci o doktorskom studijskom programu	2
1.2. Obrazovni ciljevi studijskog programa i kompetencije doktoranata	2
1.3. Zvanje koje student stiče završetkom studija	3
2. OPIS STUDIJSKOG PROGRAMA	4
2.1. Struktura i organizacija studijskog programa	4
2.1.1. Aktivnosti tokom studijskih semestara i godina	4
2.1.1.1. Prva godina	5
2.1.1.2. Druga godina	6
2.1.1.3. Treća godina	9
2.1.2. Opterećenje studenta	11
2.2. Plan i program III ciklusa studija	12
2.2.1. Plan studijskog programa	12
2.2.2. Popis svih predmeta sa nositeljima nastave i brojem ECTS studijskih bodova	13
2.2.3. Silabusi predmeta dokorskog studijskog programa zdravstvenih nauka	14
2.2.2.1. Obavezni interdisciplinarni predmeti	14
Metodologija naučnog istraživanja	14
Okupaciono zdravlje	16
Preventivna zdravstvena zaštita	19
2.2.2.2. Izborni predmeti	22
Rehabilitacija	22
Kontrola kvaliteta rada u humanim laboratorijama	24
Standardizacija metoda u humanim laboratorijama	27
Radiološke tehnologije u radiodijagnostici	29
Upravljanje vodom, hranom i ishranom	31
Zaštita zdravlja porodice	34
2.2.2.3. Obavezni predmet	36
Tema projekta disertacije	36
2.2.4. Akademske reference nastavnika	38

1. OSNOVNE INFORMACIJE O STUDIJSKOM PROGRAMU

1.1. Podaci o Doktorskom studijskom programu

Naziv studijskog programa	Zdravstvene nauke
Univerzitetski stepen	III Ciklus studija na Univerzitetu u Sarajevu (Doktorski studij)
Nosilac studijskog programa	Fakultet zdravstvenih studija u Sarajevu
Diploma	Doktor zdravstvenih nauka
Trajanje studija	3 godine – 6 semestara
Vrijednost studijskog programa u kreditnim bodovima	180 ECTS

1.2. Obrazovni ciljevi studijskog programa i kompetencije doktoranata

Studijski program trećeg ciklusa studija (doktorski studij), Zdravstvene nauke je interdisciplinarni studij u organizaciji svih pet studija Fakulteta zdravstvenih studija u Sarajevu:

- Fizikalne terapije,
- Laboratorijskih tehnologija,
- Radioloških tehnologija,
- Zdravlja i ekologije i
- Zdravstvene njege i terapije.

U potpunosti je profilisan kao istraživačko-akademski studij i za cilj ima obezbjeđivanje najvišeg, trećeg stepena, univerzitetskog obrazovanja, odnosno zvanje doktora nauka.

Program kroz uključivanje kandidata u naučnoistraživački rad, interaktivne metode prenosa i usvajanja znanja, te samostalno planiranje, realizaciju i odbranu doktorske teze, treba da osposobi kandidate za samostalno planiranje i realizaciju istraživanja u oblasti studija. Studij pripada naučnom području biomedicine i zdravstva, naučnom polju javnog zdravstva i zdravstvene zaštite i granama istraživačke djelatnosti: javnom zdravstvu, sestrinstvu, zdravstvenoj ekologiji i fizikalnoj medicini i rehabilitaciji. III ciklus studija svojim timom

nastavnika i predmetima koje se kandidatima nude pokriva praktično sve grane ovoga naučnog polja. Studij treba da omogućí:

- sistematsko razumijevanje naučnog polja javnog zdravstva i zdravstvene zaštite,
- osposobljenost za samostalni istraživački rad u okvirima zdravstvenih nauka,
- osposobljenost za sintetiziranje, dizajniranje, implementaciju i prihvatanje procesa zasnovanih na naučnim dostignućima,
- osposobljenost za samostalno originalno istraživanje koje naučnim radom proširuje granice znanja, a čiji neki dijelovi zaslužuju objavu u domaćim i međunarodnim referentnim publikacijama,
- osposobljenost za kritičku analizu, evaluaciju i sintezu novih i kompleksnih ideja i
- izgradnju stava kojima se u akademskom i profesionalnom kontekstu etički odgovorno promoviše tehnološki i društveni napredak zasnovan na znanju.

Završetkom III ciklusa studija stručnjaci ovog profila će biti u stanju samostalno osmisliti i organizovati realizaciju zahtjevnih istraživačkih programa i projekata u okviru naučnog polja javnog zdravstva i zdravstvene zaštite, te samostalno pripremiti i evaluirati izvještaje i prezentirati rezultate programa i projekta. Za ove opšte kompetencije student će se pripremati kroz nastavu na predmetima studijskog programa, a posebno kroz istraživački rad i izradu svoje doktorske disertacije. Na ovaj način kod studenta će se razvijati sposobnosti koje treba da vode ka njegovoj/njenoj kompetentnosti za:

- analizu, evaluaciju i sintezu u postavljanju i rješavanju problema,
- naučno utemeljenu procjenu zahtjeva prakse u okviru zdravstvenih nauka i primjenu naučnih saznanja znanja u praksi,
- vladanje i komuniciranje produbljenih znanja iz domena zdravstvenih nauka i
- timski rad i samostalno argumentovano donošenje procjena, sudova i odluka.

1.3. Zvanje koje student stíče završetkom studija

Završetkom studijskog programa trećeg ciklusa studija Zdravstvene nauke stíče se zvanje Doktora zdravstvenih nauka.

2. OPIS STUDIJSKOG PROGRAMA

2.1. Struktura i organizacija studijskog programa

Studijski program trećeg ciklusa studija, Zdravstvene nauke je naučnoistraživački orijentisan studij na kojem student treba da ostvari 180 ECTS bodova. Kroz nastavu u užem smislu stiže se 46 ECTS bodova. Preostali bodovi stižu se istraživačkim radom koji je u najvećoj mjeri vezan uz temu doktorske disertacije. Naučnoistraživački rad u okviru dokorskog rada kandidati će obavljati na Fakultetu zdravstvenih studija u Sarajevu i u nastavnim bazama sa multiprofesionalnim naučnoistraživačkim timovima u različitim disciplinama, ili po potrebi u laboratorijama drugih institucija koje imaju adekvatnu opremu potrebnu za istraživanja, ili će raditi epidemiološka istraživanja u populaciji.

Tokom studija, a najkasnije prije pristupanja javnoj odbrani doktorske disertacije, doktorant treba:

- objaviti najmanje jedan rad vezan uz temu svoje disertacije u naučnom časopisu koji je indeksiran, ili
- izložiti po jedan rad iz šire oblasti teme disertacije na domaćem i međunarodnom naučnom skupu.

Nastava iz obaveznih i izbornih predmeta realizuje se tokom prvog i drugog semestra studija. U preostalom dijelu studija doktorant se kroz istraživački rad osposobljava za samostalan naučnoistraživački rad. Istraživački rad tokom studija podrazumijeva vođeni (tokom I i II semestra) i samostalni rad kandidata nadziran od strane izabranog mentora ili komisije koju formira Vijeće dokorskog studija (od III do VI semestra) koji se verifikuje prezentacijom naučnih radova na naučnim skupovima, objavljivanjem naučnih radova u indeksiranim časopisima i izradom i odbranom doktorske disertacije.

2.1.1. Aktivnosti tokom studijskih semestara i godina

Studijski program trećeg ciklusa se sastoji od *nastave, naučnoistraživačkog rada i izrade i odbrane doktorske disertacije*. Nastava se izvodi kroz predavanja i seminare, a može biti i konsultativna/mentorska, u zavisnosti od broja polaznika. Naučnoistraživački rad u okviru doktorske teze se valorizuje kroz doktorske seminare, odnosno odbranom dokorskog rada.

2.1.1.1. Prva godina

Studenti tokom prvog i drugog semestra pohađaju *nastavu* i polažu ispite iz obaveznih i odabranih izbornih predmeta, prema programu i propozicijama svakog predmeta.

Nastava je u osnovi izborna, osim tri obavezna interdisciplinarna predmeta za sve polaznike, u **I semestru**: *Metodologija naučnog istraživanja, Okupaciono zdravlje i Preventivna zdravstvena zaštita*, po 10 ECTS-a. U izvođenju nastave učestvuju eksperti iz raznih oblasti zdravstvenih nauka, a nastavne jedinice utvrđuje Vijeće doktorskog studija prije početka nastavnog procesa.

Student početkom **II semestra** bira jedan od 6 izbornih predmeta koji će pohađati na studijskom programu III ciklusa studija FZS, ili na drugim visokoškolskim institucijama u zemlji ili inostranstvu: *Rehabilitacija, Kontrola kvaliteta rada u humanim laboratorijama, Standardizacija metoda u humanim laboratorijama, Radiološke tehnologije u radiodijagnostici, Upravljanje vodom, hranom i ishranom i Zaštita zdravlja porodice* (10 ECTS-a). Od dva izborna predmeta Studija laboratorijskih tehnologija, *Kontrola kvaliteta rada u humanim laboratorijama i Standardizacija metoda u humanim laboratorijama*, student bira samo jedan.

Početkom drugog semestra student od Vijeća doktorskog studija traži da mu se na njegov prijedlog dodijeli *akademski savjetnik* iz reda nastavnika angažovanih na studijskom programu. Akademski savjetnik pomaže studentu u odabiru izbornog predmeta. Sa akademskim savjetnikom student preciznije definiše užu oblast doktorske disertacije i njen okvirni koncept, odnosno priprema materijal koji će rezultirati izradom prijedloga teme doktorske disertacije.

Istraživački rad u II semestru nosi 8 ECTS bodova.

Ostatak od 12 kredita student ostvaruje izborom neke od aktivnosti datih u sljedećoj tabeli.

	Aktivnost	ECTS
1.	Publikovani naučni rad u časopisima koji prate relevantnu međunarodnu bazu podataka	10
2.	Publikovani naučni rad u časopisima koji prate relevantnu bazu podataka	5
3.	Naučno-stručni rad u Zbornicima koji prate relevantnu bazu podataka (kongresi, simpozijumi, savjetovanje)	2
4.	Obavezno predavanje na Fakultetu (seminari, posjete radnim mjestima, bazama, laboratorijama, učešće u nastavi)	3
5.	Učešće na domaćem naučnom skupu s oralnom prezentacijom	5
6.	Učešće na domaćem naučnom skupu s poster prezentacijom	3
7.	Učešće na međunarodnom naučnom skupu s oralnom prezentacijom	8

8.	Učešće na međunarodnom naučnom skupu s poster prezentacijom	5
9.	Učešće u domaćem projektu	3
10.	Učešće u međunarodnom projektu	4
11.	Knjige, poglavlje u knjizi, patent, softverska rješenja	5
12.	Naučno usavršavanje u funkciji izrade teze (do 1 mjeseca)	3
13.	Naučno usavršavanje u funkciji izrade teze (1 – 3 mjeseca)	5
14.	Naučno usavršavanje u funkciji izrade teze (preko 3 mjeseca)	8

Student pod vođstvom akademskog savjetnika započinje naučno istraživanje na osnovu koga će izraditi svoju disertaciju.

U prvoj godini studija student može ostvariti maksimalno 60 kredita, a za nastavak studija minimalno 40 kredita

2.1.1.2. Druga godina

Student tokom **III semestra** može polagati ispite iz obaveznih i izbornih predmeta koje nije položio tokom prvog i drugog semestra.

Tema projekta disertacije je obavezni predmet i realizuje se mentorski (6 ECTS).

Druga godina studija predviđena je za istraživački rad studenta (priprema i objavljivanje, odnosno prezentiranje naučnih radova, rad na doktorskoj disertaciji).

Istraživački rad: predavanje studenta o metodologiji koja će se koristiti u disertaciji (10 ECTS).

Ostatak od 14 ECTS-a student ostvaruje izborom neke od aktivnosti priloženih u tabeli, osim obavezne aktivnosti.

	Aktivnost	ECTS
1.	Predavanje studenta o metodologiji koja će se primjeniti u disertaciji*	10
2.	Publikovani naučni rad u časopisima koji prate relevantnu međunarodnu bazu podataka	10
3.	Publikovani naučni rad u časopisima koji prate relevantnu bazu podataka	5
4.	Naučno-stručni rad u Zbornicima koji prate relevantnu bazu podataka (kongresi, simpozijumi, savjetovanje)	2
5.	Obavezno predavanje na Fakultetu (seminari, posjete bazama, radnim mjestima, laboratorijama, učešće u nastavi)	3
6.	Učešće na domaćem naučnom skupu s oralnom prezentacijom	5
7.	Učešće na domaćem naučnom skupu s poster prezentacijom	3
8.	Učešće na međunarodnom naučnom skupu s oralnom prezentacijom	8
9.	Učešće na međunarodnom naučnom skupu s poster prezentacijom	5

10.	Učešće u domaćem projektu/Organizacija domaćih kongresa i skupova	3
11.	Učešće u međunarodnom projektu	4
12.	Knjige, poglavlje u knjizi, patenti, softverska rješenja	5
13.	Organizacija međunarodnih kongresa i skupova (organizacioni odbor)	3
14.	Naučno usavršavanje u funkciji izrade teze (1 – 3 mjeseca)	5
15.	Naučno usavršavanje u funkciji izrade teze (preko 3 mjeseca)	8

*Obavezna aktivnost

Predviđeno je da obavezna aktivnost nosi 10 kredita, dok se ostali krediti ostvaruju na osnovu publikovanog naučnog rada ili nakon obavjesti o prihvatanju rada za štampu. Krediti se mogu ostvariti i po ostalim oblicima aktivnosti: učešće na kongresima, nastavnom procesu, i sl. što je prezentirano u prethodnoj tabeli. U publikovanom radu može sudjelovati više autora pri čemu student ostvaruje bodove samo ako je prvi autor.

U toku III semestra studija, student prijavljuje prijedlog teme doktorske disertacije Vijeću studija u kojem se navode pristup, metode i očekivani rezultati.

Vijeće studija razmatra predloženi prijedlog teme doktorske disertacije i nakon njene pozitivne valorizacije određuje *nastavnika supervizora* koji će usmjeravati studenta kod pripreme projekta doktorske disertacije. Student je dužan da prije početka IV semestra izradi projekt doktorske disertacije i pristupi odbrani projekta.

Projekt disertacije predstavlja detaljan program istraživanja koji obuhvata slijedeće:

- formulaciju i definiciju problema koji će se istraživati s posebnim osvrtom na dosadašnja istraživanja koja su provedena u istraživanom području;
- ciljeve koji se istraživanjem žele postići;
- hipoteze koje treba obrazložiti vodeći računa o dosadašnjim istraživanjima;
- metode istraživanja koje će se koristiti kako bi se postavljene hipoteze ispitale, odnosno kako bi se ostvarili postavljeni ciljevi istraživanja;
- očekivane doprinose istraživanja;
- pregled osnovne literature iz područja istraživanja;
- prijedlog termina plana koji osigurava izradu doktorske disertacije po fazama izrade;
- izjavu studenta kojom iskazuje motive i razloge zbog kojih vjeruje da je kvalifikovan za predloženo istraživanje.

Projekt se brani pred komisijom od najmanje tri člana koju na zajednički zahtjev studenta i nastavnika supervizora formira Vijeće dokorskog studija. Jedan od članova komisije je i eventualni (Član 32 Pravila) mentor pri izradi doktorske disertacije. O odbrani projekta doktorske disertacije komisija sačinjava izvještaj i dostavlja ga Vijeću dokorskog studija.

Na osnovu pozitivnog izvještaja komisije i odluke Vijeća doktorskog studija, student može Nastavno naučnom vijeću Fakulteta zdravstvenih studija u Sarajevu (FZS) prijaviti temu doktorske disertacije.

Po podnošenju prijave teme doktorske disertacije, Nastavno naučno vijeće FZS predlaže komisiju za ocjenu podobnosti teme doktorske disertacije i kandidata i upućuje ga na odobravanje Senatu Univerziteta. Jedan od članova ove komisije je i mentor kandidata.

Nakon imenovanja, komisija za ocjenu podobnosti teme doktorske disertacije i kandidata priprema izvještaj i predstavlja ga Nastavno naučnom vijeću FZS. Ukoliko Nastavno naučno vijeće FZS prihvati pozitivan izvještaj o podobnosti teme doktorske disertacije i kandidata, kandidat stiče pravo na prijavu radne verzije doktorske disertacije.

U **IV semestru** student kroz istraživački rad, obavezno treba da ostvari 20 kredita iz aktivnosti: Izrada teze – nakon prezentacije dostignutih rezultata pred Komisijom koju čine članovi iz uže oblasti koje imenuje Vijeće doktorskog studija ili publikacije koja proizilazi iz doktorske teze publicirane u časopisima koji su referirani u CC bazi podataka.

U publikovanom radu može sudjelovati više autora pri čemu student ostvaruje bodove samo ako je prvi autor.

Ostalih 10 ECTS-a student ostvaruje na temelju aktivnosti prikazanih u sljedećoj tabeli.

	Aktivnost	ECTS
1.	Izrada teze – prezentacija napisanog*	20
2.	Publikovani naučni rad u časopisima koji prate relevantnu međunarodnu bazu podataka (CC)*	20
3.	Publikovani naučni rad u časopisima koji prate relevantnu međunarodnu bazu podataka (SCI)	10
4.	Publikovani naučni rad u časopisima koji prate relevantnu bazu podataka	5
5.	Naučno-stručni rad u Zbornicima koji prate relevantnu bazu podataka (kongresi, simpozijumi, savjetovanje)	3
6.	Obavezno predavanje na Fakultetu (seminari, posjete radnom mjestu, bazama, laboratorijama, učešće u nastavi)	3
7.	Učešće na domaćem naučnom skupu s oralnom prezentacijom	5
8.	Učešće na domaćem naučnom skupu s poster prezentacijom	3
9.	Učešće na međunarodnom naučnom skupu s oralnom prezentacijom	8
10.	Učešće na međunarodnom naučnom skupu s poster prezentacijom	5
11.	Učešće u domaćem projektu/ Organizacija domaćih kongresa i skupova	3
12.	Učešće u međunarodnom projektu/ Organizacija međunarodnih kongresa i skupova	4

	(organizacioni odbor)	
13.	Knjige, poglavlje u knjizi, patent, softverska rješenja	5
14.	Naučno usavršavanje u funkciji izrade teze (do 1 mjeseca)	3
15.	Naučno usavršavanje u funkciji izrade teze (1 – 3 mjeseca)	5
16.	Naučno usavršavanje u funkciji izrade teze (preko 3 mjeseca)	8

*Obavezna aktivnost (po izboru kandidata)

Student u drugoj godini studija može ostvariti maksimalno 60 kredita a za nastavak studija je potrebno ostvariti minimalno 40 kredita.

2.1.1.3. Treća godina

Nastavkom *istraživačkog rada u trećoj godini* studija student se u najvećoj mjeri posvećuje radu na svojoj doktorskoj disertaciji i prezentaciji naučnoistraživačkih radova. U **petom semestru** broj kredita kandidat ostvaruje na temelju aktivnosti prikazanih u sljedećoj tabeli.

	Aktivnost	ECTS
1.	Izrada teze – prezentacija napisanog*	20
2.	Publikovani naučni rad u časopisima koji prate relevantnu međunarodnu bazu podataka (CC)*	20
3.	Publikovani naučni rad u časopisima koji prate relevantnu međunarodnu bazu podataka (SCI/SCE)	10
4.	Publikovani naučni rad u časopisima koji prate relevantnu bazu podataka	5
5.	Naučno-stručni rad u Zbornicima koji prate relevantnu bazu podataka (kongresi, simpozijumi, savjetovanje)	3
6.	Obavezno predavanje na Fakultetu (seminari, posjete radnom mjestu, bazama, laboratorijama, učešće u nastavi)	3
7.	Učešće na domaćem naučnom skupu s oralnom prezentacijom	5
8.	Učešće na domaćem naučnom skupu s poster prezentacijom	3
9.	Učešće na međunarodnom naučnom skupu s oralnom prezentacijom	8
10.	Učešće na međunarodnom naučnom skupu s poster prezentacijom	5
11.	Učešće u domaćem projektu/ Organizacija domaćih kongresa i skupova	3
12.	Učešće u međunarodnom projektu/ Organizacija međunarodnih kongresa i skupova (organizacioni odbor)	4
13.	Knjige, poglavlje u knjizi, patent, softverska rješenja	5
14.	Naučno usavršavanje u funkciji izrade teze (do 1 mjeseca)	3
15.	Naučno usavršavanje u funkciji izrade teze (1 – 3 mjeseca)	5
16.	Naučno usavršavanje u funkciji izrade teze (preko 3 mjeseca)	8

***Obavezna aktivnost (po izboru kandidata)**

Student obavezno treba da ostvari 20 kredita iz aktivnosti: Izrada teze – nakon prezentacije dostignutih rezultata pred Komisijom koju čine članovi iz uže oblasti koje imenuje Vijeće doktorskog studija ili publikacije koja proizilazi iz doktorske teze objavene u časopisima indeksiranim u Current Contents (CC) i/ili Science Citation Index (SCI) bazi podataka. U publikovanom radu može sudjelovati više autora, a student ostvaruje bodove samo ako je prvi autor.

Kandidat u petom semestru studija može ostvariti maksimalno 30 kredita.

Najkasnije do kraja V semestra student podnosi mentoru na razmatranje *radnu verziju doktorske disertacije*. Po pribavljenom pozitivnom mišljenju mentora, radna verzija doktorske disertacije se upućuje Vijeću doktorskog studija na dalju proceduru. Vijeće doktorskog studija upućuje prijedlog komisije Nastavno naučnom vijeću FZS da se imenuje komisija za ocjenu doktorske disertacije. Na prijedlog Nastavno naučnog vijeća FZS komisiju za ocjenu doktorske disertacije imenuje Senat Univerziteta.

Nakon imenovanja komisije za ocjenu doktorske disertacije mentor u roku ne dužem od mjesec dana zakazuje prezentaciju radne verzije doktorske disertacije koja se obavlja pred komisijom za ocjenu doktorske disertacije, a kojoj pored sekretara Vijeća studija i zapisničara, slobodnom voljom prisustvuju i nastavnici koji učestvuju u realizaciji nastave na studijskom programu. Postupak prezentacije radne verzije doktorske disertacije se vrši prema odredbama pravila o III ciklusu studija Univerziteta.

Javna odbrana doktorske disertacije provodi se u skladu s odredbama Pravila o III ciklusu studija Univerziteta u Sarajevu.

Tokom studija doktorski kandidat treba da realizuje potreban broj ECTS prema slijedećim kriterijima:

	Kriteriji	ECTS
1.	Pohađanje nastave i polaganje ispita	46
2.	Studentske aktivnosti*	46
3.	Doktorska disertacija	
	- Projekt doktorske disertacije:	6
	- Radna verzija doktorske disertacije (odbranjena):	72
	- Javna odbrana doktorske disertacije (odbranjena):	10
	Ukupno za Doktorsku disertaciju	88
U k u p n o E C T S		180

*Studentske aktivnosti su prikazane u sljedećoj tabeli

	Studentske aktivnosti	ECTS
1.	Publikovani naučni rad u časopisima koji prate relevantnu međunarodnu bazu podataka (CC)	20
2.	Publikovani naučni rad u časopisima koji prate relevantnu međunarodnu bazu podataka (SCI)	10
3.	Publikovani naučni rad u časopisima koji prate relevantnu bazu podataka	5
4.	Publikacije u neindeksiranim časopisima i Zbornicima (kongresi, simpozijumi, savjetovanja)	3
5.	Predavanje na Fakultetu (seminari, terenska nastava/ posjete radnom mjestu, bazama, laboratorijama, učešće u nastavi)	3
6.	Učešće na domaćem naučnom skupu s oralnom prezentacijom	5
7.	Učešće na domaćem naučnom skupu s poster prezentacijom	3
8.	Učešće na međunarodnom naučnom skupu s oralnom prezentacijom	8
9.	Učešće na međunarodnom naučnom skupu s poster prezentacijom	5
10.	Organizacija domaćih kongresa i skupova/ Organizacioni odbor	3
11.	Organizacija međunarodnih kongresa i skupova /Organizacioni odbor	4
12.	Učešće u domaćem projektu	3
13.	Učešće u međunarodnom projektu	5
14.	Knjige, poglavlje u knjizi, patenti, softverska rješenja	5
15.	Naučno usavršavanje u funkciji izrade teze (do 1 mjeseca)	3
16.	Naučno usavršavanje u funkciji izrade teze (1 – 3 mjeseca)	5
17.	Naučno usavršavanje u funkciji izrade teze (preko 3 mjeseca)	8

Šesti semestrar

Student ostvaruje 30 kredita iz obaveznih aktivnosti prikazanih u sljedećoj tabeli.

Aktivnost	ECTS
Izrada doktorske disertacije	20
Javna odbrana doktorske disertacije	10

Kandidat je uspješno završio doktorski studij ukoliko je ostvario 180 kredita.

2.1.2. Opterećenje studenta

Studijski program trećeg ciklusa studija Zdravstvene nauke traje tri godine (6 semestara) i vrednuje se ukupno s 180 ECTS bodova, uz opterećenje od 30 ECTS bodova po semestru.

Studentima koji studijski program trećeg ciklusa studija upisuju sa zvanjem magistra nauka na osnovu zahtjeva studenta i odluke Vijeća doktorskog studija priznaje se 60 ECTS bodova po osnovu pohađanja nastave i polaganje ispita (46 ECTS-a). Na ovaj način opterećenje ovih studenata na doktorskome studiju iznosi 120 ECTS-a, koje oni treba da ostvare kroz realizaciju obaveza predviđenih u III, IV, V i VI semestru studija.

2.2. Plan i program III ciklusa studija

2.2.1. Plan studijskog programa

Okvirni plan studijskog programa trećeg ciklusa studija Zdravstve nauke

Semestar	Aktivnost	Broj ECTS
I	Obavezni i interdisciplinarni predmeti*	(30)
II	Izborni predmeti**	10
	Istraživački rad	8
	Studentska aktivnost	12
		(30)
III	Projekt doktorske disertacije	6
	Istraživački rad	10
	Studentska aktivnost	14
		(30)
IV	Istraživački rad: izrada teze – prezentacija napisanog	20
	Studentska aktivnost	10
		(30)
V	Istraživački rad: izrada teze – prezentacija radne verzije doktorske dis.	20
	Studentska aktivnost	10
		(30)
VI	Izrada doktorske disertacije	20
	Priprema i odbrana disertacije	10
		(30)
U k u p n o ECTS		(180)
<p>*Obavezne i interdisciplinarne predmete studija utvrđuje Vijeće doktorskog studija Fakulteta</p> <p>**Izborne predmete kandidat bira u dogovoru sa imenovanim akademskim savjetnikom prema principu njihove srodnosti s temom istraživanja koje će rezultirati doktorskom disertacijom. Izborni predmeti se biraju sa liste izbornih predmeta studijskih programa III ciklusa Fakulteta ili na drugim visokoškolskim institucijama s kojima Fakultet ima uspostavljenu odgovarajuću saradnju.</p>		

2.2.2. Popis svih predmeta sa nositeljima nastave i brojem ECTS studijskih bodova

Prva godina – I semestar						
Šifra / Naziv predmeta	Nosilac predmeta	Nastava				Sati i ECTS
Obavezni predmeti		Predav.	Konsult./ Praktična nastava	Seminari Rasprave	Samostalni rad	
D0111. Metodologija naučnog istraživanja	Prof. dr Dijana Avdić	45	25	30	150	250/10
D0112. Okupaciono zdravlje	Prof. dr Emira Švraka	45	25	30	150	250/10
D0113. Preventivna zdravstvena zaštita	Prof. dr Fatima Jusupović	45	25	30	150	250/10
Prva godina – II semestar						
Izborni predmeti						
D124. Rehabilitacija	Prof. dr Dijana Avdić	45	25	30	150	250/10
D125. Kontrola kvaliteta rada u humanim laboratorijama	Prof. dr Jozo Čorić	45	25	30	150	250/10
D126. Standardizacija metoda u humanim laboratorijama	Prof. dr Naris Pojskić	45	25	30	150	250/10
D.127. Radiološke tehnologije u radiodijagnostici	Prof. dr Fahrudin Smajlović	45	25	30	150	250/10
D128. Upravljanje vodom, hranom i ishranom	Prof. dr Fatima Jusupović	45	25	30	150	250/10
D129. Zaštita zdravlja porodice	Doc. dr Aida Rudić	45	25	30	150	250/10
Druga godina – III semestar						
Šifra / Naziv predmeta		Nastava				Sati i ECTS
		Konsultacije	Seminari/Rasprave	Samostalni rad		
D2310.Tema projekta disertacije	Mentor	30	30	90		150/6

2.2.3. Silabusi Doktorskog studijskog programa Zdravstvene nauke

2.2.2.1. Obavezni interdisciplinarni predmeti

Studijski program		Vrsta studija (ciklus)	Doktorski studijski program (III)		
		Naziv studijskog programa	ZDRAVSTVENE NAUKE		
PREDMET					
Naziv predmeta		METODOLOGIJA NAUČNOG ISTRAŽIVANJA			
Šifra predmeta	Semestar	Status predmeta	ECTS bodovi	Sati	
D0111	I	OBAVEZNI	10	250	
Nastavnici	Nosilac predmeta	Prof. dr Dijana Avdić			
	Učesnici u nastavi	Prof. dr Fatima Jusupović, Prof. dr Zarema Obradović Prof. dr Emira Švraka			
Ciljevi predmeta	Ciljevi predmeta su: sticanje novih saznanja o naučno-istraživačkom procesu kao putu dolaženja do novih naučnih saznanja, usvajanje teorijskih saznanja i praktičnih vještina u projektovanju i realizaciji procesa naučnih istraživanja, sticanje znanja i iskustva studenata doktorskih studija o osnovama naučnog istraživanja.				
Ishod učenja	Putem sticanja novih znanja o naučno-istraživačkom procesu osposobiti kandidate za pravilno razumijevanje naučnih istraživanja, samostalno praktično realizovanje naučnih istraživanja, kao i primjenu u praksi teorijskih i praktičnih saznanja koja su dobivena putem tih istraživanja. Kandidati su osposobljeni za samostalan naučno istraživački rad i vođenje timova angažovanih na naučno istraživačkim projektima. Podizanje naučnog i stručnog potencijala kadrova u zdravstvu, stvaranja uslova za formiranje sopstvene naučno-istraživačke i akademske baze, kroz sticanje akademskog zvanja doktora zdravstvenih nauka.				
Sadržaj predmeta					
<p>Priroda naučnog saznanja. Metodologija naučnih istraživanja. Odnos nauke i metodologije naučnih istraživanja u zdravstvenim naukama. Metodološke specifičnosti naučnih istraživanja u zdravstvenim naukama. Kompozicija naučnog rada i istraživačkog izveštaja. Naučno mišljenje, naučno saznanje i naučni jezik. Naučno-istraživački projekti. Naučno-istraživačka djelatnost i njena uloga u razvoju zdravstvene nauke. Naučno mišljenje, naučno saznanje i naučni jezik. Naučno-istraživački projekti. Područja istraživanja u zdravstvu. Faze naučnih istraživanja; projektovanje i realizacija naučnih istraživanja u zdravstvu. Struktura projekta istraživanja. Upotreba statistike i informatike u naučnim istraživanjima. Osnovne i izvedene naučno-istraživačke metode: posmatranje, ispitivanje, eksperiment, studija slučaja, analiza sadržaja u zdravstvenim naukama. Uspostavljanje ciljeva, i hipoteza u kvantitativnim istraživanjima s vrstama distribucije podataka. Osnove bivarijantne analize podataka. Osnovni elementi uspješne prezentacije podataka i rezultata. Vrste kliničkih istraživanja. Definicija problema i generiranje hipoteze. Dignitet ispitanika: informirani pristanak. Prikupljanje podataka i mjerenje, svrstavanje i procjenjivanje podataka. Valjanost varijabli, oblikovanje uzorka i skupina. Etika objavljivanja rezultata. Kompozicija doktorske disertacije kao naučno-istraživačkog rada. Struktura projekta doktorskog istraživanja.</p>					
OPTEREĆENJE STUDENTA (sati)					
Nastava	Predavanja	45	Seminari / Rasprave		30
	Konsultacije	25	Samostalni rad	150	UKUPNO 250

OBAVEZNA LITERATURA		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Silobrčić V. <i>Kako sastaviti, objaviti i ocijeniti znanstveno djelo</i> (šesto, dopunjeno izdanje), Medicinska naklada, Zagreb, 2008. 2. Marušić M. i suradnici. <i>Uvod u znanstveni rad u medicini</i>. Medicinska naklada Zagreb, 2004. 3. Šamić M. <i>Kako nastaje naučno djelo</i>. Svjetlost, Sarajevo, 2003. 		
PREPORUČENA LITERATURA		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kniewald J. <i>Metodika znanstvenog rada</i>, Multigraf, Zagreb, 1993. 2. Adanja B, Vlajinac H, Gledović Z. i sar. <i>Osnovi metodologije naučnog istraživanja u medicini</i>. Nauka, Beograd, 1996. 3. Polit F. D, Hungler P. B. <i>Nursing Research: Principles and Methods</i>. Lippincott Williams & Wilkins, 2004. Dostupno 7 izdanje (2003) na: http://hsmi.psu.ac.th/upload/forum/polit_beck_nursing_research_principles_and_methods_7e_2003.pdf 4. Bauman E. K. <i>Research Methods for Community Health and Welfare: An Introduction</i>. Oxford University Press, Inc, 1980. 5. Roberts M. C. <i>The Dissertation Journey: A Practical and Comprehensive Guide to Planning, Writing, and Defending Your Dissertation</i>. Corwin, 2010 ISBN-10: 1412977983 ISBN-13: 978-1412977982 		
Preduslov za polaganje ispita	90% prisustvo nastavi	
PROVJERA ZNANJA I OCJENJIVANJE		
Kriterij	Bodovi	Minimalan broj bodova za uslov
Aktivno prisustvo nastavi	10	-
Konsultacije	20	-
Seminarski/Rasprave*	30	18
Završni ispit**	40	22
U k u p n o	100	55
<p>*Učešće u grupnom radu: 6-10 bodova; Praćenje i upornost u rješavanju postavljenog zadatka: 6-10 bodova; Istraživanje i doprinos kvalitetu informacija (6-10 bodova)</p> <p>** Test: 5 < 22 boda; 6= 22- 25; 7= 26 - 30 bodova; 8= 31- 35 bodova; 9= 36-38 bodova; 10=39- 40 bodova</p>		

OCJENJIVANJE		
Osvojen broj bodova	Ocjena / Bodovi	ECTS ocjena
< 55	5	F
55-64	6	E
65-74	7	D
75-84	8	C
85-94	9	B
95-100	10	A

Studijski program		Vrsta studija (ciklus)	Doktorski studijski program (III)		
		Naziv studijskog programa	ZDRAVSTVENE NAUKE		
PREDMET					
Naziv predmeta		OKUPACIONO ZDRAVLJE			
Šifra predmeta	Semestar	Status predmeta	ECTS bodovi	Sati	
D0112	I	OBAVEZNI	10	250	
Nastavnici	Nosilac predmeta	Prof. dr Emira Švraka			
	Učesnici u nastavi	Acc. prof. dr Slobodan Loga, Prof. dr Fatima Jusupović, Prof. dr Dijana Avdić, Doc. dr Aida Rudić, Doc. dr Mirsad Muftić, Doc. dr Enedina Hasanbegović-Anić			
Ciljevi predmeta	<p>Ciljevi predmeta su višestruki: sticanje znanja o promociji i održavanju zdravlja, sigurnosti i blagostanju zaposlenika, saradnika, članova porodice, potrošača i mnogih drugih u okruženju, zagovaranjem najbolje prakse. Promocija i zaštita zdravlja na radnom mjestu i okruženju, uvođenjem zdravih uslova rada, pomoći u oporavku i povratku na posao (profesionalna rehabilitacija) i mogućnosti unapređenja zdravlja pojedinca. Sticanje znanja o smanjenju povređivanja i oboljevanja zaposlenika, funkcionalnog osposobljavanja i ekonomskih troškova.</p> <p>Usaglašavanje prakse okupacionog zdravlja sa zakonom (zakon o zdravstvenoj zaštiti i zakon o radu), kaznenim i kompenzatornim efektima zakona koji štite sigurnost i zdravlje zaposlenika. Sposobnost pružanja savjeta u okviru politike i procedura, kao i planiranja u širokom spektru problematike okupacionog zdravlja. Podizanje svijesti o sigurnosti i zdravlju na radnom mjestu i okruženju. Sticanje znanja o domaćim i međunarodnim istraživanjima (Svjetska zdravstvena organizacija...)</p>				
Ishod učenja	<p>Primjena stečenih znanja o okupacionom zdravlju i sigurnosti, te sposobnost provođenja interdisciplinarnih istraživanja. Osposobljenost za aktivno sudjelovanje u rješavanju problema okupacionog zdravlja. Očekuje se da će studenti biti osposobljeni za samostalnu izradu studija iz široke problematike okupacionog zdravlja, čiji će konačni rezultat biti povećanje kvaliteta života zaposlenika, njihovih porodica i zajednice u cjelini.</p>				
Sadržaj predmeta					
<p>Okoliš i zdravlje. Okupaciona epidemiologija i epidemiologija okruženja (incidenca, prevalenca, globalno opterećenje, nacionalno planiranje...); Zdravstveni sistem u Bosni i Hercegovini i regiji (Centri za mentalno zdravlje); Prevencija, Biomonitoring, Klasifikacija oboljenja, Faktori rizika: fizički, hemijski, biološki... (Industrijska higijena...); Agrikulturno zdravlje i sigurnost; Biomarkeri okupacionog izlaganja i osjetljivost; Psihologija okupacionog zdravlja, rizični psihosocijalni faktori; Ergonomija, ergonomska savjetovanja i sigurnost, Profesionalna rehabilitacija; Prevencija povređivanja, menadžment okupacionog rizika; Okupaciono zdravlje djece; Pol i okupaciono zdravlje; Zdravlje zaposlenika; Okupaciono zdravlje zdravstvenih radnika; Program okupacionog zdravlja za sestre (Occupational health nursing; HIV/AIDS na radnom mjestu, povrede injekcijama; Promocija okupacionog zdravlja, dobra praksa; Svjetski dan sigurnosti i zdravlja, 28. april (Godišnje teme); Uloga okupacionog zdravlja u javnom zdravstvu; Okupaciona sigurnost i zdravstveno inženjstvo; Zaštita od zračenja i zakonski propisi u području primjene dijagnostičkih i radioterapijskih tehnologija. Pohanranjivanje informacija u radiološkim tehnologijama /mikrofilm, PACS, RIS).</p>					

Usaglašavanje sa zakonom o zdravstvenoj zaštiti i zakonom o radu; Istraživanja u okupacionom zdravlju.

OPTEREĆENJE STUDENTA (sati)

Nastava	Predavanja	45	Konsultacije/Seminari /Rasprave			30
	Praktični rad	25	Samostalni rad	150	UKUPNO	250

OBAVEZNA LITERATURA

- Švraka E, Avdić D, Hasanbegović-Anić E. *Okupaciona terapija*. Univerzitet u Sarajevu. Fakultet zdravstvenih studija u Sarajevu. Septembar 2012. godine
ISBN 978-9958-692-03-1 COBISS:BH-ID 19697414
- Obradović Z. *Primijenjena epidemiologija u okolinskom zdravlju*. Fakultet zdravstvenih studija Univerziteta u Sarajevu, 2013.
- Jusupović F, Pašalić A, Rudić A, Avdić D, Novaković B. *Zdravstvena ekologija i higijena radne sredine*. Fakultet zdravstvenih studija Univerziteta u Sarajevu, 2013.

PREPORUČENA LITERATURA

- Vorko-Jović A, Strnad M, Rudan I. *Epidemiologija kroničnih nezaraznih bolesti*. Medicinska naklada. Zagreb, 2010.
- Ferković V, Obradović Z. *Epidemiologija sa statistikom*. Medicinski fakultet Univerzitet Tuzla, 2013.
- Šarić M, Žuškin E. *Medicina rada i okoliša*. Medicinska naklada Zagreb, 2002.
- Environmental Public Health Performance Standards (EnvPHPS). NHS, 2010.
<http://www.cdc.gov/nceh/ehs/envphps/>
- WHO. Protecting Workers' Health Series No. 9 - Guidance on the European Framework for Psychosocial Risk Management, 2008.
- Leka S, Jain A. Health Impact of Psychosocial Hazards at Work: An Overview . WHO Occupational health, 2008.
- Muftić M, Sadiković S, Bećirević E. *ABC okupacione terapije*. Sarajevo: Fondacija Medicinsko Humano Društvo "MHS" Sarajevo, 2008.
- Švraka E, Avdić D, Muftić M. *Novi modeli rehabilitacije u zajednici* Zbornik radova. Interdisciplinarni pristup razvoja modela profesionalne rehabilitacije. ISBN 978-9958-31-101-7 (Off set) COBISS.BH-ID 20228102 P. 3-12 Štamparija d.o.o. Off-Set, Tuzla, 2012.
- Šehić A. et all. Vodič za zaštitu od jonizirajućeg zračenja za radnike zaposlene u zoni zračenja, KCUS , Ministarstvo zdravstva kantona Sarajevo, 2011
- IAEA Safety reports series: Lessons learned from accidental exposures in radiotherapy, IAEA, Vienna, 2000.

Preduslov za polaganje ispita

90 % prisustvo nastavi

PROVJERA ZNANJA I OCJENJIVANJE

Kriterij	Bodovi	Minimalan broj bodova za uslov
Aktivno prisustvo nastavi	10	-
Praktični rad*	20	-
Konsultacije/Seminarski/Rasprave**	30	18

Završni ispit***	40	22
U k u p n o	100	55
<p>*Posjete radnim mjestima, nastavnim bazama/institucijama, centrima, laboratorijama, službama u zajednici...</p> <p>**Učešće u grupnom radu: 6-10 bodova; Praćenje i upornost u rješavanju postavljenog zadatka: 6-10 bodova; Istraživanje i doprinos kvalitetu informacija (6-10 bodova)</p> <p>** Test: 5 < 22 boda; 6= 22- 25; 7= 26 - 30 bodova; 8= 31- 35 bodova; 9= 36-38 bodova; 10=39- 40 bodova</p>		

OCJENJIVANJE		
Osvojen broj bodova	Ocjena / Bodovi	ECTS ocjena
< 55	5	F
55-64	6	E
65-74	7	D
75-84	8	C
85-94	9	B
95-100	10	A

Studijski program		Vrsta studija (ciklus)		Doktorski studijski program (III)	
		Naziv studijskog programa		ZDRAVSTVENE NAUKE	
PREDMET					
Naziv predmeta		PREVENTIVNA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA			
Šifra predmeta	Semestar	Status predmeta		ECTS bodovi	Sati
D0113	I	OBAVEZNI		10	250
Nastavnici	Nosilac predmeta		Prof. dr Fatima Jusupović		
	Učesnici u nastavi		Prof. dr Zarema Obradović, Prof. dr Dijana Avdić, Prof. dr Emira Švraka, Doc. dr Aida Rudić		
Ciljevi predmeta	<p>Ciljevi predmeta su: upoznati studenta sa značajem zdravlja kao značajnog resursa u cjelokupnom okolinskom okruženju i s konceptom prevencije, kao i s globalnim epidemiološkim problemima u kontekstu značaja preventivne zdravstvene zaštite.</p> <p>Proširenje znanja o održavanju i zaštiti zdravlja pojedinih populacionih skupina (male djece, djece školskog uzrasta, studenata, trudnica, dojilja, starijih osoba i određenih morbojenih stanja) kroz savremene metode naučnog pristupa, te promocija zdravlja.</p> <p>Osposobiti studenta za pravljenje Programa preventivne zdravstvene zaštite, te naučiti razumijevanju i osnovnim znanjima o konceptima, pristupima, metodama, profilima i nivoima zdravlja, zaštite zdravlja s naučnog aspekta koristeći različite metode.</p>				
Ishod učenja	<p>Student će savladati naučni pristup organizacije preventivne zaštite u smislu očuvanja zdravlja imajući u vidu djelovanje svih okolinskih faktora na poremećaj ravnoteže njegovog zdravlja. Upoznati će globalne epidemiološke probleme u kontekstu značaja preventivne zdravstvene zaštite.</p> <p>Kroz upoznavanje nivoa zdravstvene zaštite upoznat će i preventivnu zdravstvenu zaštitu, njeno mjesto u cjelokupnom sistemu zdravstvene zaštite.</p> <p>Kroz savremene metode naučnog pristupa rješavat će pitanja održavanja i prevencije zdravlja pojedinih populacionih skupina (male djece, djece školskog uzrasta, studenata, trudnica, dojilja, starijih osoba, kao i pojedinih bolesnih stanja).</p> <p>Bit će osposobljen za promociju i zaštitu zdravlja navedenih populacionih skupina, te izradu i implementaciju Programa preventivne zdravstvene zaštite zbog humane i ekonomske dimenzije - vlastiti modeli.</p> <p>Razumjet će koncept javnog zdravlja u svim njegovim dimenzijama (lokalna, nacionalna, evropska i globalna dimenzija) kao i njegov odnos s drugim komponentama i nivoima zdravlja, zaštite zdravlja i prevencije.</p>				
Sadržaj predmeta					

Opšti aspekt zdravlja -definicije zdravlja i bolesti. Definicija ciklusa ljudskog zdravlja i faktora koji djeluju na ljudsko zdravlje, te razlika između zdravlja, poremećaja zdravlja, oboljenja i bolesti kao i njima odgovarajućih vidova zdravstvene zaštite, zdravstvene potrebe i metode njihove identifikacije. Globalni epidemiološki problemi u kontekstu značaja preventivne zdravstvene zaštite. Nivoi zdravstvene zaštite i preventivna zdravstvena zaštita, identifikacija i definicija, prioriteti. Održavanje zdravlja i preventivna zdravstvena zaštita populacionih skupina (male djece, djece školskog uzrasta, studenata, trudnica, dojilja, starijih osoba, određenih bolesnih stanja) kroz savremene metode naučnog pristupa te pristupi unapređenju zdravlja i zdravstvenom odgoju. Preventivna zdravstvena zaštita djece, adolescenata i odraslih s intelektualnim i razvojnim onesposobljenjima. Preventivne mjere u dječijoj rehabilitaciji. Promocija mentalnog zdravlja i preventivne intervencije. Značaj okoliša u okviru ciklusa ljudskog zdravlja, te promocija, nadzor i kontrola zdravlja zajednice. Preventivni programi koji imaju za cilj poboljšanja u okviru određene zdravstvene problematike, a na raznim populacionim skupinama – vlastiti modeli zasnovani na istraživačkim osnovama. Javno zdravlje i njegova lokalna, nacionalna, evropska i globalna dimenziju i njegov odnos s drugim komponentama i nivoima zdravlja, zaštite zdravlja i prevencije.

OPTEREĆENJE STUDENTA (sati)

Nastava	Predavanja	45	Konsultacije/Seminari /Rasprave			30
	Praktični rad	25	Samostalni rad	150	UKUPNO	250

OBAVEZNA LITERATURA

1. Jusupović F, Novaković B, Rudić A. *Higijena i zdravstvena ekologija*. Bosanska riječ, Tuzla. 2012.
2. WHO, *Gaining health, Analysis of policy development in European countries for tackling noncommunicable diseases*, by Anna Ritsatakis and Peter Makara, 2009.
3. Pender J. N, Murdaugh L. C, Mary Ann Parsons MA. *Health Promotion in Nursing Practice* (6th Edition). Prentice Hall, Inc. 2010. ISBN-10: 0135097215 | ISBN-13: 978-0135097212

PREPORUČENA LITERATURA

1. Obradović Z. *Primijenjena epidemiologija u okolinskom zdravlju*. Fakultet zdravstvenih studija Univerziteta u Sarajevu, 2013.
2. Švraka E, Avdić D, Hasanbegović-Anić E. *Okupaciona terapija*. Univerzitet u Sarajevu. Fakultet zdravstvenih studija u Sarajevu. Septembar 2012. ISBN 978-9958-692-03-1 COBISS:BH-ID 19697414
3. Pašalić A, Jusupović F, Obradović Z, Mahmutović J. *Nutritional awareness and habits of Premier league sportsmen in the Sarajevo Canton*. Journal of Health Sciences 2012; 2 (1): 54 – 60.
4. Prasko S, Jusupović F, Ramić E, Gledo I, Ferković V, Novaković B, Hadzović E. *Obesity as a Risk Factor for Arterial Hypertension*. Mat Soc Med. 2012; 24(2): 87
5. WHO, *Zdravlje za sve u 21. stoljeću*, 2000.
6. Švraka E, Loga S, Avdić D, Berbić-Fazlagić J. *Promocija zdravlja obitelji djece s intelektualnim i razvojnim onesposobljenjima*. Journal of Health Sciences. Volume 1, No 1, april 2011. p. 56-60 p-ISSN 2232-7576 e-ISSN 1986-8049
7. Švraka E. *Dvije strane sreće: kvalitet života obitelji školske djece s intelektualnim onesposobljenjima*. ISBN 978-9958-12-156-2 COBISS BH-ID 18386438 Tuzla: Bosanska riječ. Oktobar 2010. Godine
8. Jusupović F, Avdić D, Mahmutović J, Rudić A, Pašalić A, Branković S, Berić A, Mačak Hadžiomerović A., *The presence of risc factors for diabetes mellitus type 2 in patients of family practice medicine*. Journal of Health Sciences. 2011; 1 (1);23-27.
9. Bomar J. P. *Nurses and Family Health Promotion: Concepts, Assessment, and Interventions*, 2e. Saunders, 1996. ISBN-10: 0721637957 | ISBN-13: 978-0721637952
10. Sherwood G, Barnsteiner J. *Quality and Safety in Nursing: A Competency Approach to Improving Outcomes*. Wiley-Blackwell, 2012. ISBN-10: 0470959584 | ISBN-13: 978-0470959589.

Preduslov za polaganje ispita

90 % prisustvo nastavi

PROVJERA ZNANJA I OCJENJIVANJE

Kriterij	Bodovi	Minimalan broj bodova za uslov
Aktivno prisustvo nastavi	10	-
Praktični rad*	20	-
Konsultacije/Seminarski/Rasprave**	30	18
Završni ispit***	40	22
U k u p n o	100	55

* Posjete radnim mjestima, nastavnim bazama/institucijama, centrima, laboratorijama, službama u zajednici...

**Učešće u grupnom radu: 6-10 bodova; Praćenje i upornost u rješavanju postavljenog zadatka: 6-10 bodova; Istraživanje i doprinos kvalitetu informacija (6-10 bodova)

*** Test: 5 < 22 boda; 6= 22- 25; 7= 26 - 30 bodova; 8= 31- 35 bodova; 9= 36-38 bodova; 10=39- 40 bodova

OCJENJIVANJE

Osvojen broj bodova	Ocjena / Bodovi	ECTS ocjena
< 55	5	F

55-64	6	E
65-74	7	D
75-84	8	C
85-94	9	B
95-100	10	A

2.2.2.2. Izborni predmeti

Studijski program		Vrsta studija (ciklus)	Doktorski studijski program (III)		
		Naziv studijskog programa	ZDRAVSTVENE NAUKE		
PREDMET					
Naziv predmeta		REHABILITACIJA			
Šifra predmeta	Semestar	Status predmeta	ECTS bodovi	Sati	
D124	II	IZBORNI	10	250	
Nastavnici	Nosilac predmeta	Prof. dr Dijana Avdić			
	Učesnici u nastavi	Prof. dr Džemal Pecar, Prof. dr Emira Švraka, Doc. dr Mirsad Muftić			
Ciljevi predmeta	<p>Studenti će se upoznati s uslovima u kojima se odvija proces rehabilitacije sa stanovišta pojedinca, grupe ili zajednice, sa zakonskom regulativnom u toj oblasti, materijalnim, ljudskim i drugim resursima. Studenti će sticati savremena znanja iz međunarodne klasifikacije, kvaliteta života, procjene funkcionalnih sposobnosti pacijenata, re/habilitacije djece i adolescenata, odraslih i trećeg životnog doba. Sticanje znanja o domaćim i međunarodnim istraživanjima.</p>				
Ishod učenja	<p>Kompetentno učešće u procesu rehabilitacije kroz trimski rad, te adekvatno donošenje plana i programa rehabilitacije i njegova realizacija. Primjena stečenog znanja iz oblasti rehabilitacije i sposobnost provođenja interdisciplinarnih istraživanja.</p>				
Sadržaj predmeta					
<p>Međunarodne klasifikacije (WHO: ICD-10, ICF; Američko psihijatrijsko udruženje: DSM-IV i DSM-V). Organizacija zdravstvene zaštite. Rehabilitacija u zajednici u Bosni i Hercegovini; Medicinska rehabilitacija. Kvalitet života kao cilj re/habilitacije (Holistički pristup). Re/habilitacione institucije i centri. Metode evaluacije u rehabilitaciji (Procjena funkcionalnih sposobnosti). Zdravstvena zaštita djece, adolescenata i odraslih s intelektualnim i razvojnim onesposobljenjima. Preventivne mjere u dječijoj re/habilitaciji. Rehabilitacija djece i adolescenata s hroničnim oboljenjima. Profesionalna rehabilitacija (Modeli zapošljavanja). Procjena i razvoj ličnih potencijala u profesionalnoj rehabilitaciji. Psihometrijski testovi procjene radnog mjesta. Rehabilitacija pacijenata s mentalnim poremećajima (Centri za mentalno zdravlje). Re/habilitacija pacijenata s lezijom CMN i PMN. Testovi za procjenu kvaliteta života neuroloških i reumatskih oboljenja. Rehabilitacija pacijenata s reumatskim oboljenjima. Rehabilitacija pacijenata s lezijom koštano-zglobnog sistema. Kineziterapijski programi nakon artroskopskih operacija. Funkcionalna pomagala u rehabilitaciji. Rehabilitacija u sportu za osobe s onesposobljenjima. Pedobarografija i klinički značaj. Specijalni testovi u procjeni cervikalnog i lumbalnog sindroma. Rehabilitacija pacijenata trećeg životnog doba. Istraživanja u re/habilitaciji: domaća i međunarodna.</p>					
OPTEREĆENJE STUDENTA (sati)					
Nastava	Predavanja	45	Konsultacije/Seminari /Rasprave	30	

	Praktični rad	25	Samostalni rad	150	UKUPNO	250
OBAVEZNA LITERATURA						
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kapetanović H. i Pecar. Dž. <i>Vodič u rehabilitaciju</i>. I.P. "Svjetlost". Sarajevo, 2005. 2. Švraka E, Avdić D, Hasanbegović-Anić E. <i>Okupaciona terapija</i>. Univerzitet u Sarajevu. Fakultet zdravstvenih studija u Sarajevu. ISBN 978-9958-692-03-1 COBISS:BH-ID 19697414 Septembar 2012. 3. Avdić D. <i>Pad u trećoj životnoj dobi</i>. Sarajevo: OKO, 2004 						
PREPORUČENA LITERATURA						
<ol style="list-style-type: none"> 1. Avdić D, Buljugić E. <i>Kako spriječiti osteoporozu, kako liječiti</i>. Off-set Tuzla, 2008. 2. Avdić D. i saradnici. <i>Osteoporoza</i>. Klinički vodič. Institut za naučnoistraživački rad i razvoj Kliničkog centra Univerziteta Sarajevo, 2010. 3. Kapidžić-Bašić N. <i>Najčešće reumatske bolesti</i>. Tuzla, 2007. 4. Mladina N. i sar. <i>Zaštita razvojnog doba</i>. Bosanska riječ. Tuzla, 2004. 5. Sinanović O. i saradnici. <i>Neurologija</i>. Infograf Tuzla, 2012. 6. Gavrankapetanović I. i sar. <i>Osnovi dječije ortopedije</i>. Sarajevo, 2001. 7. Savić K, Mikov A. <i>Re-Habilitacija dece i omladine</i>. 4. izmenjeno i dopunjeno izdanje. Novi Sad: Ortomedics, 2007. 8. Muftić M, Gavrankapetanović I. i saradnici. <i>Najčešći deformiteti kičmenog stuba i lokomotornog aparata djece i omladine</i>. Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo i Zavod zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo, 2010. 9. Nikolić Ž. <i>Fizikalna medicina i rehabilitacija posle povreda lokomotornog sistema: opšti deo</i>. Zavod za udžbenike i nastavna sredstva. Beograd, 2004. p. 239-240. 10. Muftić M, Gavrankapetanović I, Bečirbegović S. <i>Rehabilitacija nakon artroskopskih operacija koljena</i>. Fondacija Medicinsko Humano Društvo MHS 2012. 						
Preduslov za polaganje ispita				90% prisustvo nastavi		
PROVJERA ZNANJA I OCJENJIVANJE						
Kriterij		Bodovi		Minimalan broj bodova za uslov		
Aktivno prisustvo nastavi		10		-		
Praktični rad*		20		-		
Konsultacije/Seminarski/Rasprave**		30		18		
Završni ispit***		40		22		
U k u p n o		100		55		
<p>* Posjete radnim mjestima, nastavnim bazama/institucijama, centrima, službama u zajednici...</p> <p>**Učešće u grupnom radu: 6-10 bodova; Praćenje i upornost u rješavanju postavljenog zadatka: 6-10 bodova; Istraživanje i doprinos kvalitetu informacija (6-10 bodova)</p> <p>*** Test: 5 < 22 boda; 6= 22- 25; 7= 26 - 30 bodova; 8= 31- 35 bodova; 9= 36-38 bodova; 10=39- 40 bodova</p>						
OCJENJIVANJE						
Osvojen broj bodova		Ocjena / Bodovi		ECTS ocjena		
< 55		5		F		
55-64		6		E		
65-74		7		D		
75-84		8		C		
85-94		9		B		
95-100		10		A		

Studijski program		Vrsta studija (ciklus)	Doktorski studijski program (III)		
		Naziv studijskog programa	ZDRAVSTVENE NAUKE		
PREDMET					
Naziv predmeta		KONTROLA KVALITETA RADA U HUMANIM LABORATORIJAMA			
Šifra predmeta	Semestar	Status predmeta	ECTS bodovi	Sati	
D125	II	IZBORNI	10	250	
Nastavnici	Nosilac predmeta	Prof. dr Jozo Ćorić			
	Učesnici u nastavi	Doc. dr Nafija Serdarević Doc. dr Amela Dedejić-Ljubović			
Ciljevi predmeta	Humane laboratorije su kompleksan sistem u kojem sve aktivnosti moraju dobro funkcionirati, biti kordinirane i čiji rezultati predstavljaju ključne parametre za kvalitetu brige o pacijentu. Ove laboratorije se bave obavljanjem analitički pouzdanih, klinički korisnih i pravodobnih laboratorijskih pretraga koje zadovoljavaju potrebe i zahtjeve pacijenata i liječnika. Termin kontrola kvalitete u humanim laboratorijama predstavlja one tehnike i procedure koje nadgledaju određene izvore grešaka i alarmiraju laboratorijsko osoblje kada postoje indikacije da je kvalitet rada popustio. Kontrola kvaliteta u humanim laboratorijama provodi se zbog podizanja kvaliteta rada i najjednostavniji je način minimiziranja mjernih grešaka.				
Ishod učenja	Student će steći znanja o programima ispitivanja osposobljenosti humanih laboratorija u poboljšanju kvalitete rezultata laboratorijskih pretraga, ocjenu reproducibilnosti primjenjivanih analitičkih metoda, poređenje različitih metoda te stalni nadzor nad aktuelnim stanjem struke u području laboratorijske opreme, primjenjene tehnologije i preporučenih analitičkih metoda. Od menadžera kvaliteta u humanim laboratorijama se očekuje da obezbijede sistemsku metodologiju za analizu i ispravljanje sistema obezbjeđenja kvalitete.				
Sadržaj predmeta					
<p>Primjena sistema kvalitet kontrole u humanim laboratorijama. Statističke metode kod kontrole kvaliteta rada. Unutrašnja procjena kvalitete u analitičkoj fazi. Kontrola kvalitete bazirana na standardu ISO 15 189. Primjena procesa „šest sigma“ u kontroli kvalitete. Kontrola kvalitete u preanalitičkoj fazi. Hemoliza in vitro i in vivo. Vanjska procjena kvalitete u poslijeanalitičkoj fazi. Uticaj lijekova na rezultate laboratorijskih pretraga. Point of care testing (POCT) i kontrola kvalitete/ Pretrage uz pacijenta. Osnovni principi kontrole kvaliteta u mikrobiološkom laboratoriju: planiranje, izvođenje i evaluacija kontrole, reagencije i testovi za kontrolu kvaliteta, održavanje referalnih sojeva za kontrolu kvaliteta. Kontrola kvaliteta hranjivih podloga: kontrola pripreme, fizičkih i hemijskih parametara, kontrola rasta i uslova pohranjivanja. Kontrola kvaliteta testa osjetljivosti na antibiotike i hemioterapeutike: Kirby Bauer i E test QC, kontrola kvaliteta aparata za automatsko ispitivanje osjetljivosti. Značaj standardnih operativnih procedura (SOP) u kontroli kvaliteta.</p> <p>Temeljne funkcije referalne laboratorije za zarazne bolesti.</p>					
Predavanja		45	Konsultacije/Seminari /Rasprave		30

Nastava	Praktični rad	25	Samostalni rad	150	UKUPNO	250
OBAVEZNA LITERATURA						
<ol style="list-style-type: none"> 1. Čvorišćec D, Čepeljak I. Štrausova <i>Medicinska biokemija</i>. Zagreb: Medicinska naklada, 2009: 599-604. 2. Galjanić S, Vukasović I, Flegar Meštić Z. <i>Akreditacija medicinsko - biokemijskoga laboratorij</i>. Medicinska naklada, Zagreb, 2010: 151-159. 3. Uzunović – Kamberović S. i saradnici, <i>Medicinska mikrobiologija</i>. Zenica 2009. 						
PREPORUČENA LITERATURA						
<ol style="list-style-type: none"> 1. Čepelak I, Štraus B, Dodig S, Labar B. <i>Medicinsko-biokemijske smjernice</i>. Zagreb, Medicinska naklada, 2004. 2. Čvorišćec D. <i>Osnovne značajke laboratorijskih pretraga i njihove uporabe u kliničkim odlučivanju</i>, U: Sertić J. <i>Klinička kemija i molekularna dijagnostika</i>, Zagreb, Medicinska naklada, 2008: 16-18. 3. Ignjatović S. <i>Primena „šest sigma“ nivoa kvaliteta u laboratorijskoj medicini</i>. Beograd, Jugoslav Med Biohem, 2004; 23:85-7. 4. Kaštelan- Macan M. <i>Kemijska analiza u sistemu kvalitete</i>. Zagreb, Školska knjiga, 2003. 5. Majkić–Sing N, Spasić S, Stojanov M, Jelić-Ivanović Z, Kuzmanovska V. <i>Medicinska biohemija: Principi i metode: Praktikum</i>. Beograd, Društvo medicinskih biohemičara Srbije, 1995. 6. Petz B. <i>Osnove statističke metode za nematematičare</i>. Jastrebatko. Naklada Slap, 2002. 7. Sertić J, Borovočki F. <i>Novi trendovi u razvoju modernih laboratorijskih kapaciteta</i>. Zagreb, Medicinska naklada, 2011. 8. Šimundić A. <i>Osnove biostatistike u svakodnevnoj praksi</i>. Zagreb, Medicinska naklada, 2008,66-74. 9. Šubić-Albert N, Tadej D. <i>Referentne vrijednosti klinički relevantnih sastojaka krvi i seruma</i>. Zagreb, Školska knjiga, 1990. 10. Hukić i saradnici. <i>Bakteriologija</i>. Sarajevo: Jež. 2005. 						
Preduslov za polaganje ispita			90% prisustvo nastavi			
PROVJERA ZNANJA I OCJENJIVANJE						
Kriterij		Bodovi		Minimalan broj bodova za uslov		
Aktivno prisustvo nastavi		10		-		
Praktični rad*		20		-		
Konsultacije/Seminarski/Rasprave**		30		18		
Završni ispit***		40		22		
U k u p n o		100		55		
<p>* Radne posjete nastavnim bazama/institucijama, centrima, radnim mjestima, laboratorijama, službama u zajednici...</p> <p>**Učešće u grupnom radu: 6-10 bodova; Praćenje i upornost u rješavanju postavljenog zadatka: 6-10 bodova; Istraživanje i doprinos kvalitetu informacija (6-10 bodova)</p> <p>*** Test: 5 < 22 boda; 6= 22- 25; 7= 26 - 30 bodova; 8= 31- 35 bodova; 9= 36-38 bodova; 10=39- 40 bodova</p>						
OCJENJIVANJE						

Osvojen broj bodova	Ocjena / Bodovi	ECTS ocjena
< 55	5	F
55-64	6	E
65-74	7	D
75-84	8	C
85-94	9	B
95-100	10	A

Studijski program		Vrsta studija (ciklus)	Doktorski studijski program (III)		
		Naziv studijskog programa	ZDRAVSTVENE NAUKE		
PREDMET					
Naziv predmeta		STANDARDIZACIJA METODA U HUMANIM LABORATORIJAMA			
Šifra predmeta	Semestar	Status predmeta	ECTS bodovi	Sati	
D126	II	IZBORNI	10	250	
Nastavnici	Nosilac predmeta	Prof. dr Naris Pojskić			
	Učesnici u nastavi	Doc. dr Nafija Serdarević Doc. dr Amela Dedejić-Ljubović			
Ciljevi predmeta	Cilj predmeta je upoznavanje sa značajem primjene standarda u laboratorijama koji procesuiraju ljudski materijal, naročito u molekularno-genetičkim, biohemijskim i mikrobiološkim laboratorijama.				
Ishod učenja	Realizacijom ovog modula studenti će biti upoznati sa značajem standardizacije u laboratorijama, mjerama optimizacije protokola i procedura u cilju njegove primjene, kao i model kontrole učinkovitosti laboratorijskog standarda.				
Sadržaj predmeta					
<p>Standardizacija u molekularno-genetičkim laboratorijama: Specifičnost molekularno-genetičkih laboratorija koji procesuiraju ljudski materijal; Standard kao mjera kvaliteta u laboratoriji; Optimizacija laboratorijskih protokola i procedura u cilju standardizacije; Kontrola primjene laboratorijskog standarda.</p> <p>Standardizacija u biohemijskim laboratorijama: Značaj standardizacije u biohemijskim laboratorijama; Standardizacija metoda za kvantifikaciju i analizu vitamina D; Standardizacija „zlatnoga standarda“ za dijabetes mellitus HbA1c; Standardizacija <i>Point of care testing</i> (POCT)/Pretrage uz pacijenta; Standardizacija imunohemijskih metoda.</p> <p>Standardizacija u mikrobiološkim laboratorijama: Pojam standard i njihova primjena u mikrobiološkoj laboratoriji; Laboratorijski standardi u procesuiranju mikrobioloških uzoraka; Standardizacija metoda za ispitivanje osjetljivosti na antibiotike: CLSI i EUCAST; Laboratorijski standardi za menadžment biorizika: upravljanje rizikom u mikrobiološkoj laboratoriji, procjena rizika, menadžment i kontrola rizika, BioRAM lite model za upravljanje rizikom</p>					
OPTEREĆENJE STUDENTA (sati)					
Nastava	Predavanja	45	Seminari /Rasprave		30
	Praktični rad	25	Samostalni rad	150	UKUPNO 250
OBAVEZNA LITERATURA					
<ol style="list-style-type: none"> Lo YM D, Chiu WK R, Chan KC A. Clinical Applications of PCR 2nd ed. Humana Press. Totowa, New Jersey. 2006. Patrinos GP, Ansorge W. Molecular Diagnostics 2nd ed. Elsevier Ltd. London, UK, 2010. 					
PREPORUČENA LITERATURA					

1. Majkić-Singh N. Medicinska biohemija, Poglavlje: Primijena sistema menadžmenta kvalitetom i akreditacije u laboratorijskoj medicini. Društvo medicinskih biohemičara Srbije, 2006: 93-119.
2. Price C, St John A, Kricka LL. Point –of Care Testing, needs, opportunity and innovations. AACCC, Washington DC, USA, 2010: 197-251.
3. Hukić M. i saradnici. Biobezbjednost i biosigurnost u mikrobiološkim laboratorijima. U Hukić i saradnici: Prevencija i kontrola infekcija u zdravstvenim ustanovama. Sarajevo: TDP. 2010; 237-272.
4. Priručnik za biološku bezbednost u laboratoriji. Treće izdanje WHO 2004. 1-187.
5. Guidelines for Environmental Infection Control in Health-Care Facilities. Centers for Disease Control and Prevention (CDC) Atlanta, GA 30333 2003:1-249.
6. Laboratory biosecurity guidance. WHO 2006:1-33
7. Laboratory biorisk management standard CWA 15793 2008:1-47
8. Standards for the Medical Laboratory. Version: 2.00 (September 2007) Page 1 – 57.
9. Guidelines for Biosafety in Teaching Laboratories and Appendix to the Guidelines for Biosafety in Teaching Laboratories, AMS, 2012 <http://www.microbelibrary.org/>
10. Medicinska mikrobiologija. Selma Uzunović - Kamberović i saradnici, Zenica 2009.

Preuslov za polaganje ispita

90% prisustvo nastavi

PROVJERA ZNANJA I OCJENJIVANJE

Kriterij	Bodovi	Minimalan broj bodova za uslov
Aktivno prisustvo nastavi	10	-
Praktični rad*	20	-
Konsultacije/Seminarski/Rasprave**	30	18
Završni ispit***	40	22
U k u p n o	100	55

* Radne posjete nastavnim bazama/institucijama, centrima, laboratorijama, radnim mjestima, službama u zajednici...

**Učešće u grupnom radu: 6-10 bodova; Praćenje i upornost u rješavanju postavljenog zadatka: 6-10 bodova; Istraživanje i doprinos kvalitetu informacija (6-10 bodova)

*** Test: 5 < 22 boda; 6= 22- 25; 7= 26 - 30 bodova; 8= 31- 35 bodova; 9= 36-38 bodova; 10=39- 40 bodova

OCJENJIVANJE

Osvojen broj bodova	Ocjena / Bodovi	ECTS ocjena
< 55	5	F
55-64	6	E
65-74	7	D
75-84	8	C
85-94	9	B
95-100	10	A

Studijski program		Vrsta studija (ciklus)		Doktorski studijski program (III)		
		Naziv studijskog programa		ZDRAVSTVENE NAUKE		
PREDMET						
Naziv predmeta		RADIOLOŠKE TEHNOLOGIJE U RADIODIJAGNOSTICI				
Šifra predmeta	Semestar	Status predmeta		ECTS bodovi	Sati	
D127	II	IZBORNI		10	250	
Nastavnici	Nosilac predmeta		Prof. dr Fahrudin Smajlović			
	Učesnici u nastavi		Acc. prof. dr Lidija Lincender, Doc. dr Zulejha Merhemić, Doc. dr Sandra Vegar i Doc. dr Amela Mornjaković			
Ciljevi predmeta	Usavršavanje znanja iz radioloških tehnologija u radiodijagnostici, digitalnim tehnologijama, radiološke zaštite na radnom mjestu i okruženju, s primjenom zakonskih propisa u području dijagnostičkih radioterapijskih tehnologija. Pohranjivanje informacija u radiološkim tehnologijama.					
Ishod učenja	Student će steći znanja o radiološkim tehnologijama, te sposobnost provođenja interdisciplinarnog istraživanja. Osposobljenost za aktivno sudjelovanje u rješavanju problema radioloških tehnologija u radiodijagnostici. Studenti će biti osposobljeni za samostalnu izradu studija iz široke problematike radioloških tehnologija u radiodijagnostici čiji će konačni rezultat biti povećanje rane dijagnostike zaposlenika, porodica i zajednice.					
Sadržaj predmeta						
Radiološke tehnologije u radiodijagnostici (digitalne tehnologije) sadrže: fiziku digitalnih radioloških tehnologija, digitalna radiografija, kompjuterizirana tomografija, ultrazvuk, digitalna subtrakciona angiografija, digitalna termovizija, magnetna rezonansa, molekularni imaging (SPECT, PET), dijagnostički imaging i terapijska primjena, interventna radiologija.						
OPTEREĆENJE STUDENTA (sati)						
Nastava	Predavanja	45	Konzultacije/Seminari /Rasprave			30
	Praktični rad	25	Samostalni rad	150	UKUPNO	250
OBAVEZNA LITERATURA						
<ol style="list-style-type: none"> 1. Lovrinčević A, Lincender L, Vegar-Zubović S, Klančević M. <i>Opća i specijalna radiologija</i>. Univerzitetska knjiga, 2009 2. Klanfar Z. i suradnici. <i>Radiološke i nuklearno-medicinske dijagnostičke metode</i>. 2013. ISBN 9789536239344 3. Klanfar Z. <i>Teorija i praksa radiološke tehnologije</i>. 2013. ISBN 9789536239351 						
PREPORUČENA LITERATURA						

1. Smajlović F, Čarovac A, Bulja D. *Sonoelastography: teh method of choice for evaluation of tissue elasticity* . Journal of Health Sciences 2011; 1 (1): 50-55
2. Frković M. *Radiološka oprema*. 2013. 9 ISBN 789536239368
3. Bradley Y , PET/CT, *An Issue of Radiologic Clinics of North America*, 2013, Clinics review
4. Lincender L , Šehić DŽ : Tehnike snimanja u radiologiji . Univerzitetско izdanje, Sarajevo, 2013
5. Licender L, Vrcić D, Vegar S : Radiološka dijagnostika i terapija jetre, bilijarnog sustava i pankreasa. Univerzitetско izdanje, Sarajevo, 2011
6. Oestmann J, Wald C, Crossin J : Osnovi kliničke radiologije. Data status, Beograd, 2008

Preduslov za polaganje ispita

90% prisustvo nastavi

PROVJERA ZNANJA I OCJENJIVANJE

Kriterij	Bodovi	Minimalan broj bodova za uslov
Aktivno prisustvo nastavi	10	-
Praktični rad*	20	-
Konsultacije/Seminarski/Rasprave**	30	18
Završni ispit***	40	22
U k u p n o	100	55

* Posjete radnim mjestima, nastavnim bazama/institucijama, centrima, laboratorijama, službama u zajednici...

**Učešće u grupnom radu: 6-10 bodova; Praćenje i upornost u rješavanju postavljenog zadatka: 6-10 bodova; Istraživanje i doprinos kvalitetu informacija (6-10 bodova)

*** Test: 5 < 22 boda; 6= 22- 25; 7= 26 - 30 bodova; 8= 31- 35 bodova; 9= 36-38 bodova; 10=39- 40 bodova

OCJENJIVANJE

Osvojen broj bodova	Ocjena / Bodovi	ECTS ocjena
< 55	5	F
55-64	6	E
65-74	7	D
75-84	8	C
85-94	9	B
95-100	10	A

Studijski program		Vrsta studija (ciklus)	Doktorski studijski program (III)		
		Naziv studijskog programa	ZDRAVSTVENE NAUKE		
PREDMET					
Naziv predmeta		UPRAVLJANJE VODOM, HRANOM I ISHRANOM			
Šifra predmeta	Semestar	Status predmeta	ECTS bodovi	Sati	
D128	II	IZBORNI	10	250	
Nastavnici	Nosilac predmeta	Prof. dr Fatima Jusupović			
	Učesnici u nastavi	Prof. dr Zarema Obradović, Prof. dr Suad Habeš, Prof. dr Muhamed Smajlović			
Ciljevi predmeta	Student će biti osposobljen da zna globalne higijensko epidemiološke aspekte vode, hrane i ishrane u opštem ekološkom ambijentu (voda i hrana kao resurs, rizik u snabdijevanju vodom i hranom, kontaminanti- hemijski i mikrobiološki i identifikacija istih savremenim metodama, zdravstveni učinci, mjere prevencije, bezbjedna proizvodnja - HACCP), te specifičnosti ishrane u određenim razdobljima. Student će se osposobiti za izradu određenih modela projekata usmjerenih rješavanju ekoloških problema vezanih za ovu problematiku koristeći naučne principe, a ovladat će i zakonskom regulativom i evropskim standardima.				
Ishod učenja	Student će biti osposobljen da: razumije globalni aspekt vode i hrane u opštem ekološkom ambijentu, da ovlada metodama rješavanja prisutnih problema kroz izradu određenih projekata, da upozna specifičnosti rada na aparatima koji se koriste u savremenim metodama određivanja pojedinih parametara u vodi i hrani, te da savlada odredbe zakonske regulative i standarde Evropske unije u oblasti vode, hrane i ishrane. Student će savladati naučni pristup pravilnoj ishrani, ishrani sa morboženog aspekta sa akcentom na naučno potvrđeni preventivni pristup. Upoznati će moguće rizike za kontaminaciju, te će znati prepoznati probleme i kritične tačke i ovladati metodama njihovog rješavanja kroz naučni pristup. Znat će da procjenjuje, identifikuje i definiše potrebe i uoči određene nedostatke u higijensko - sanitarnom aspektu tehnološkog procesa proizvodnje životnih namirnica, i moći će davati kreativne prijedloge za otklanjanje nedostataka.				
Sadržaj predmeta					
<p>Opšti aspekt vode za piće, rekreacionih i flaširanih voda, njen higijensko sanitarni, epidemiološki i zdravstveni značaj u okviru naučno istraživačkog rada.</p> <p>Mogućnost kontaminacije vode, rizici, identifikacija pojedinih zagađujućih materija-zagađivača (korištenjem savremenih identifikacionih metoda) i njihove štetne posledice, te mjere prevencije na lokalnom i globalnom planu - pristup problematici kroz multidisciplinarne i različite tipove publikacija.</p> <p>Zakonska regulativa u oblasti voda (pitkih, flaširanih, rekreacionih) na lokalnom i globalnom nivou.</p> <p>Opšti aspekt hrane, njen higijenski, epidemiološki, zdravstveni značaj, akcioni program za hranu i ishranu-sadržaj programa i stručni pristup operacionalizaciji istog.</p> <p>Mogućnost kontaminacije hrane, te identifikacija pojedinih zagađujućih parametara-kontaminanata i</p>					

moguće štetne posledice, epidemiološki aspekt oboljenja u korelaciji s hranom i generalne mjere prevencije na lokalnom i globalnom planu.

Higijensko-sanitarni aspekt objekata za proizvodnju i promet životnih namirnica; Primjena HACCP sistema- predstavljanjem modela.

Osnove tehnologije i čuvanja namirnica; Principi savremene proizvodnje i prerade namirnica, čuvanje i skladištenje, obrada i konzerviranje te kontrola pojedinih vrsta namirnica- uz lokalno inspeksijske nalaze formirati stručno-naučni stav. Hemijska i mikrobiološka kontrola životnih namirnica.

Agrikulturno zdravlje i sigurnost. Zdravstveno obrazovanje iz ove oblasti.

OPTEREĆENJE STUDENTA (sati)

Nastava	Predavanja	45	Konsultacije/Seminari /Rasprave	30
	Praktični rad	25	Samostalni rad	150
			UKUPNO	250

OBAVEZNA LITERATURA

1. Jusupović F. *Higijena pitke vode*. Fakultet zdravstvenih studija Univerzitet u Sarajevu, 2008.
2. Obradović Z. *Primijenjena epidemiologija u okolinskom zdravlju*. Fakultet zdravstvenih studija Univerziteta u Sarajevu, 2013.
3. Jusupović F, Novaković B, Rudić A. *Higijena i zdravstvena ekologija*. Bosanska riječ, Tuzla. 2012.
4. Habeš S. *Mikrobiologija agroekosistema Univerzitet „Džemal Bijedić“ u Mostaru*, Mostar. 2007.

PREPORUČENA LITERATURA

1. Duraković S. *Moderna mikrobiologija namirnica*. Kugler, Zagreb, 2002
2. Ferković V, Obradović Z. *Epidemiologija sa statistikom*. Medicinski fakultet Univerzitet Tuzla, 2013.
3. Filipović-Hadžiomerović A, Vilić - Švraka A, Jusupović F. *Vodič za prehranu za odraslu populaciju*. Zavod za javno zdravstvo Federacije BiH, Sarajevo, 2005; 1-16.
4. Habeš S. *Kvalitativno-kuantitativna analiza biodiverziteta mikroorganizamasirovog i pasterizovanog mlijeka*. Mljekarstvo.god 52. (4),str. 291-313, Zagreb ,1996.
5. Imamović-Kuluglić M, Jusupović F. *Smoking and BMI as a risk factor of cardiovascular disease at a doctors in Tuzla canton*. Journal of Health Sciences, 2012; 2 (2): 132-137.
6. Jusupović F, Pašalić A, Rudić A, Avdić D, Novaković B. *Zdravstvena ekologija i higijena radne sredine*. Fakultet zdravstvenih studija Univerziteta u Sarajevu, 2013.
7. Jusupović F, Rudić A, Smajkić A. *Znanje i praksa korištenja soli u ishrani*. Acta Medica Croatica. 2010; 64 (2): 143-150.
8. Pašalić A, Jusupović F, Obradović Z, Mahmutović J. *Nutritional awareness and habits of Premier league sportsmen in the Sarajevo Canton*. Journal of Health Sciences 2012; 2 (1): 54 – 60.

Preduslov za polaganje ispita

90% prisustvo nastavi

PROVJERA ZNANJA I OCJENJIVANJE

Kriterij	Bodovi	Minimalan broj bodova za uslov
Aktivno prisustvo nastavi	10	-
Praktični rad*	20	-
Konsultacije/Seminarski/Rasprave**	30	18
Završni ispit***	40	22

U k u p n o	100	55
<p>* Posjete radnim mjestima, nastavnim bazama/institucijama, centrima, laboratorijama, službama u zajednici...</p> <p>**Učešće u grupnom radu: 6-10 bodova; Praćenje i upornost u rješavanju postavljenog zadatka: 6-10 bodova; Istraživanje i doprinos kvalitetu informacija (6-10 bodova)</p> <p>** Test: 5 < 22 boda; 6= 22- 25; 7= 26 - 30 bodova; 8= 31- 35 bodova; 9= 36-38 bodova; 10=39- 40 bodova</p>		

OCJENJIVANJE		
Osvojen broj bodova	Ocjena / Bodovi	ECTS ocjena
< 55	5	F
55-64	6	E
65-74	7	D
75-84	8	C
85-94	9	B
95-100	10	A

Studijski program	Vrsta studija (ciklus)		Doktorski studijski program (III)		
	Naziv studijskog programa		ZDRAVSTVENE NAUKE		
PREDMET					
Naziv predmeta	ZAŠTITA ZDRAVLJA PORODICE				
Šifra predmeta	Semestar	Status predmeta	ECTS bodovi	Sati	
D129	II	IZBORNI	10	250	
Nastavnici	Nosilac predmeta		Doc. dr Aida Rudić		
	Učesnici u nastavi		Prof. emer. Arif Smajkić, Doc. dr Amra Macić Džanković, Doc. dr Meliha Sakić		
Ciljevi predmeta	Predmet „Zaštita zdravlja porodice“ ima za cilj da studentima ponudi razumijevanje i osposobljavanje za različite aspekte pristupa analizi zdravstvenih determinanti porodice. Istovremeno, ovdje se naglašava multikauzalnost u definisanju određene zdravstvene potrebe, kao i multidisciplinarnost u pristupu njenom tretmanu. Predmet obezbjeđuje znanja i vještine selekcioniranja sadržaja zdravstvene njege porodice, što omogućuje fleksibilne istraživačke primjere i konceptualne modele u procesu zdravstvene njege.				
Ishod učenja	Po završetku ovog predmeta studenti bi trebali da budu u stanju da: naprave procjenu zdravstvenog stanja porodice i definišu faktore poremećaja zdravlja; primjene odgovarajuće teorije zdravstvene njege u cilju zadovoljavanja zdravstvenih potreba porodice; sastave proces zdravstvene njege za promociju porodičnog zdravlja; identificiraju partnere u zdravstvenoj njezi u krugu jedne porodice; dizajniraju istraživački protokol o uticaju zdravlja pojedinih članova na zdravlje porodice i postave prioritete u zdravstvenim potrebama marginaliziranih porodica.				
Sadržaj predmeta					
Suština porodične zaštite zdravlja; Teoretske i istraživačke osnove porodične njege; Teoretski pristup porodici, tipovi porodične organizacije, tipovi porodične veze; Sociokulturalni uticaj na porodično zdravlje; Faktori koji utiču na porodično funkcionisanje i na zdravlje njenih članova; Proces zdravstvene njege i porodična zaštita; Procjena i intervencija u porodici; Promocija porodičnog zdravlja; Marginalizirane porodice i zdravlje; Značaj porodične zaštite u kolektivu; Značaj porodične njege u porodicama sa djecom; Porodična njega djece; Porodična njega u toku hospitalizacije članova; Porodična zaštita mentalnog zdravlja; Gerontološka porodična njega; Njega porodica s hroničnim i terminalnim bolesnikom; Sociopatije u porodici i značaj i uloga porodice u borbi protiv ovisnosti; Praksa porodične njege u 21 stoljeću; Suština i sadržaj istraživanja u porodičnoj zaštiti.					
OPTEREĆENJE STUDENTA (sati)					
Nastava	Predavanja	45	Konsultacije/Seminari /Rasprave		30
	Praktični rad	25	Samostalni rad	150	UKUPNO 250
OBAVEZNA LITERATURA					
<ol style="list-style-type: none"> Smajkić A, Rudić A...(at al). <i>Organizacija i praksa obiteljske/porodične medicine</i>. Šahinpašić, 2013. Sarajevo. ISBN 978-9958-41-480-0 Friedman R.M,Bowden R.V, Jones E. <i>Family Nursing: Research, Theory, and Practice (5th Edition)</i>. Prentice Hall, Inc. 2002. ISBN-10: 0130608246 ISBN-13: 978-0130608246 Rowe Kaakinen J, Gedaly-Duff V, Padgett Coehlo D, Harmon Hanson SM. <i>Family Health</i> 					

Care Nursing: Theory, Practice, and Research, 4th Edition. F. A. Davis Company, 2010.
 ISBN- 978-0803621664 Dostupno na:
<http://ners.unair.ac.id/materikuliah/ebooksclub.org> Family Health Care Nursing Theory Practice amp Research 4th Edition.pdf

PREPORUČENA LITERATURA

1. Wright M.L, Leahey M. *Nurses and Families: A Guide to Family Assessment and Intervention.* F. A. Davis Company, 2009. ISBN-10: 0803621302 | ISBN-13: 978-0803621305
2. Denham A.S. *Family Health: A Framework for Nursing.* F. A. Davis Company, 2003. ISBN-10: 0803609442 | ISBN-13: 978-0803609440
3. Journal of Family Nursing, <http://internationalfamilynursing.org>
4. Bell M.J. *Family Nursing Research Instruments Developed by Family Nurses*
<http://www.janicembell.com/2011/06/family-nursing-research-instruments-developed-by-family-nurses/>

Preduslov za polaganje ispita

90% prisustvo nastavi

PROVJERA ZNANJA I OCJENJIVANJE

Kriterij	Bodovi	Minimalan broj bodova za uslov
Aktivno prisustvo nastavi	10	-
Praktični rad*	20	-
Konsultacije/Seminarski/Rasprave**	30	18
Završni ispit***	40	22
U k u p n o	100	55

* Posjete radnim mjestima, nastavnim bazama/institucijama, centrima, službama u zajednici, laboratorijama...

**Učešće u grupnom radu: 6-10 bodova; Praćenje i upornost u rješavanju postavljenog zadatka: 6-10 bodova; Istraživanje i doprinos kvalitetu informacija (6-10 bodova)

** Test: 5 < 22 boda; 6= 22- 25; 7= 26 - 30 bodova; 8= 31- 35 bodova; 9= 36-38 bodova; 10=39- 40 bodova

OCJENJIVANJE

Osvojen broj bodova	Ocjena / Bodovi	ECTS ocjena
< 55	5	F
55-64	6	E
65-74	7	D
75-84	8	C
85-94	9	B
95-100	10	A

2.2.2.3. Obavezni predmet

Studijski program		Vrsta studija (ciklus)	Doktorski studijski program (III)		
		Naziv studijskog programa	ZDRAVSTVENE NAUKE		
PREDMET					
Naziv predmeta		TEMA PROJEKTA DISERTACIJE			
Šifra predmeta	Semestar	Status predmeta	ECTS bodovi	Sati	
D1310	II	OBAVEZNI	6	150	
Nastavnici	Nosilac predmeta	SUPERVIZOR/MENTOR, redovni ili vanredni profesor			
	Učesnici u nastavi				
Ciljevi predmeta	Student stiče nova saznanja o naučnoistraživačkom procesu, usvaja teorijska saznanja i praktične vještine u projektovanju i realizaciji procesa naučnih istraživanja. Kroz rad sa mentorom, student bira metod naučnoistraživačkog rada, instrument istraživanja, literaturu, priprema dizajn studije.				
Ishod učenja	Osposobljenost za samostalni istraživački rad u okvirima zdravstvenih nauka. Osposobljenost za sintetiziranje, dizajniranje, implementaciju i prihvatanje procesa zasnovanih na naučnim dostignućima. Osposobljenost za samostalno originalno istraživanje koje naučnim radom proširuje granice znanja, a čiji neki dijelovi zaslužuju objavu u domaćim i međunarodnim referentnim publikacijama. Osposobljenost za kritičku analizu, evaluaciju i sintezu novih i kompleksnih ideja i izgradnju stava kojima se u akademskom i profesionalnom kontekstu etički odgovorno promoviše tehnološki i društveni napredak zasnovan na znanju.				
Sadržaj predmeta					
Sadržaj predmeta će odgovarati temi projekta doktorske disertacije i metodologiji pisanja naučnoistraživačkog rada. Aktivnosti studenta: prikupljanje literature, odabir instrumenta za istraživanje... U okviru prezentacije rada: predavanje studenta, diskusiona tribina, paneli, poster...					
OPTEREĆENJE STUDENTA (sati)					
Nastava	Konsultacije	30	Seminari /Rasprave		30
			Samostalni rad	90	UKUPNO
OBAVEZNA LITERATURA					
Literaturu daje mentor, prema utvrđenoj temi Doktorske disertacije.					
Preduslov za polaganje ispita			90% prisustvo nastavi		
PROVJERA ZNANJA I OCJENJIVANJE					
Kriterij		Bodovi	Minimalan broj bodova za uslov		
Aktivnosti (prikupljanje literature, odabir instrumenta za istraživanje...)		10	-		
Aktivno učešće u konsultacijama		20	-		
Samostalni rad / Seminarski		30	-		

Prezentacija rada (predavanje studenta, diskusiona tribina, paneli, poster)	40	-
U k u p n o	100	55

OCJENJIVANJE		
Osvojen broj bodova	Ocjena / Bodovi	ECTS ocjena
< 55	5	F
55-64	6	E
65-74	7	D
75-84	8	C
85-94	9	B
95-100	10	A

2.3. Akademske reference nastavnika

FAKULTET ZDRAVSTVENIH STUDIJA U SARAJEVU	
TREĆI CIKLUS STUDIJA	
BIBLIOGRAFSKI PODACI NASTAVNIKA	
LIČNI PODACI	
Ime i prezime	Dijana Avdić
Godina i mjesto rođenja	29.10.1955. Sarajevo
Zvanje	REDOVNI PROFESOR
Izbor	Oblasti: „Kineziologija i kineziterapija, „Rehabilitacija“ i „Istraživanja u sistemu zdravstvene zaštite“
Broj telefona/mob:	+387 62 83 80 37
E-mail:	dijana2007@gmail.com
	
OBJAVLJENE KNJIGE, BROŠURE (u zadnjih 5 godina)	
<ol style="list-style-type: none"> Smajkić A, Avdić D, et.al. ORGANIZACIJA I PRAKSA OBITELJSKE/PORODIČNE MEDICINE. Sarajevo: Šahinpašić, 2013. Jusupović F, Pašalić A, Rudić A, Avdić D, Novaković B. ZDRAVSTVENA EKOLOGIJA I HIGIJENA RADNE SREDINE. Univerzitetski udžbenik, Sarajevo: Fakultet zdravstvenih studija Univerziteta, 2013. Švraka E, Avdić D, Hasanbegović-Anić E. OKUPACIONA TERAPIJA. Univerzitetski udžbenik, Sarajevo: Fakultet zdravstvenih studija u Sarajevu, 2012. ISBN 978-9958-692-03-1 COBISS:BH-ID 19697414 Branković S, Avdić D, Rudić A. UNAPREĐENJE ZDRAVLJA I ZDRAVSTVENO OBRAZOVANJE. Tuzla: Bosanska riječ, 2012. Avdić D. i saradnici. OSTEOPOROZA – KLINIČKI VODIČ. Sarajevo: Institut za naučno-istraživački rad KCUS, 2010. Avdić D. Buljugić E. OSTEOPOROZA, KAKO SPRIJEČITI, KAKO LIJEČITI (ishrana, terapija, vježbe). Tuzla: Off-set, 2008. Kučukalić-Selimović E, Gavrankapetanović I, Dizdarević J, Gavrankapetanović F, Hadžihasanović B, Avdić D, Sokolović Š, Hižar I, Halimić M. OSTEOPOROZA: dijagnostika, prevencija i liječenje. Sarajevo: Institut za naučnoistraživački rad i razvoj KCUS; 2008. Avdić D, i saradnici. Bolni vrat: informacije za pacijente. Sarajevo: Bosnalijek; 2008. Avdić D, i saradnici. Bolno rame: informacije za pacijente. Sarajevo: Bosnalijek; 2008. Avdić D, i saradnici. Teniski lakat – golferski lakat: informacije za pacijente. Sarajevo: Bosnalijek; 2008. Avdić D, i saradnici. Kompjuterska šaka ili sindrom karpalnog tunela: informacije za pacijente. Sarajevo: Bosnalijek; 2008. Avdić D, i saradnici. Bolna leđa: informacije za pacijente. Sarajevo: Bosnalijek; 2008. Avdić D, i saradnici. Bolni kuk: informacije za pacijente. Sarajevo: Bosnalijek; 2008. Avdić D, i saradnici. Bolno koljeno: informacije za pacijente. Sarajevo: Bosnalijek; 2008. Avdić D, i saradnici. Povrede stopala i skočnog zgloba: informacije za pacijente. Sarajevo: Bosnalijek; 2008. Avdić D, i saradnici. Loše držanje: informacije za pacijente. Sarajevo: Bosnalijek; 2008. 	

OBJAVLJENI RADOVI (u zadnjih 5 godina)

1. **Avdić D.** Ženski atletski trijas. Simpozijum: Multidisciplinarni pristup u osteoporozi. Sarajevo: 21-23. mart 2013; 35.
2. Kapetanović A, **Avdić D.** Influence of physical activity on BMD in postmenopausal women with estrogen deficiency in menstrual history. European Congress on Osteoporosis and Osteoarthritis (ESCEO 13-IOF). Rome, Italy: 17th -20th April 2013. Osteoporos Int Vol 24 (1): 233
3. Torlaković A, Muftić M, **Avdić D,** Kebata R. Effects of the combined swimming, corrective and aqua gymnastics programme on body posture of preschool age children. Journal of Health Sciences 2013;3(2):103-108
4. Čolaković H, **Avdić D.** Effects of neural mobilization on pain, straight leg raise test and disability in patients with radicular low back pain. Journal of Health Sciences 2013;3(2):109-112
5. Kapetanović A, Hodžić S, **Avdić D.** The effect of mineral radon water applied in the form of full baths on blood pressure in patients with hypertension. Journal of Health Sciences 2013;3(1):38-40
6. Bojičić S, **Avdić D,** Katana B, Jaganjac A, Mačak Hadžiomerović A. Efficiency of combined treatment and conventional physical treatment in bilateral knee arthrosis. Journal of Health Sciences 2013;3(1):70-74
7. Švraka E, **Avdić D,** Muftić M. Community Based Rehabilitation (CBR). Druga Međunarodna naučno stručna konferencija „Interdisciplinarni pristup razvoja modela profesionalne rehabilitacije“. Brčko, 10-12. Novembra 2011. godine. Zbornik radova, ISBN 978-9958-31-101-7. (Off set) COBISS.BH-ID 20228102 P. 3-12 Štamparija d.o.o. Off-Set, Tuzla, 2012 : 3-11.
8. **Avdić D.** Osteoporosis and osteoarthritis - similarities and differences. Journal of Health Sciences. 2012; 2(3): 165-168.
9. Omerović Đ, **Avdić D,** Lazović F. A comparison of efficacy of femoral and tibial fractures healing treated by static and dynamic intramedullary nails. Journal of Health Sciences. Septembar 2012; 2(3):176-183.
10. Kapetanović A, **Avdić D.** Dietary calcium intake and osteoporosis in postmenopausal women living in Sarajevo area. Journal of Health Sciences. Septembar 2012; 2(2):118-121.
11. Jaganjac A, **Avdić D,** Katana B, Bojičić S, Mačak-Hadžiomerović A, Trtak N, Branković S. Comparative study of the results of heel ultrasound screening and DXA findings (lumbar spine and left hip) of postmenopausal women. Journal of Health Sciences. April 2012; 2(1): 29-33
12. Halilbašić A, **Avdić D,** Kreso A, Begović B, Jaganjac A, Marić M. Importance of clinical examination in diagnostics of Osgood-Schlatter Disease in boys playing soccer or basketball. Journal of Health Sciences. April 2012; 2(1): 21-28
13. Kapetanović A, **Avdić D.** Influence of dietary calcium intake on bone mineral density in postmenopausal women with estrogen deficiency in menstrual history. 18-th European Congress of Physical & Rehabilitation Medicine. Thessaloniki, Greece: 28th May-1st June 2012: 245
14. **Avdić D.** Osteoporoza i osteoarthritis – sličnosti i razlike. Zbornik radova. 4. Kongres fizijatarata BiH sa međunarodnim učešćem, Banja Luka, 19-22.septembar 2012 godine. Udruženje fizijatarata Republike Srpske. ISBN 978-99955-744-0-6. p58-62.
15. Mačak-Hadžiomerović A, Jaganjac A, Bojičić S, Katana B, Kaljić E, Branković S, **Avdić D.** Zastupljenost skolioza u „AD“ centru u Sarajevu. Zbornik radova i sažetaka. Međunarodni kongres fizioterapeuta „Jučer, danas,sutra“, Varaždin 7.-10. juni 2012: 259-261.


16. Jaganjac A, Mačak-Hadžiomerović A, Katana B, Bojičić S, Trtak N, **Avdić D**. Fizikalna terapija pacijenata s periartritisom humeroscapularis. Zbornik radova i sažetaka. Međunarodni kongres fizioterapeuta „Jučer, danas, sutra“, Varaždin 7.-10. juni 2012: 261-263.
17. **Avdić D**, Berbić-Fazlagić J, Jusupović F, Rudić A, Muftić M, Smajlović F, Pašalić A, Kaknjašević M. Proces akreditacije u funkciji unapređenja kvaliteta na Fakultetu zdravstvenih studija, Zbornik radova, Proceedings/Savjetovanje o reformi visokog obrazovanja; Sarajevo; Univerzitet u Sarajevu, 2012. ISBN 978-9958-600-27-2 COBIS BH-ID 19283718, 101-110
18. **Avdić D**, Omerović Đ, Čelik D, Mujaković A. Skrining razvojnog poremećaja kuka metodom ultrazvučnog pregleda sa pravovremenom primjenom odgovarajuće terapije. Medicinski Žurnal. 2011; 17 (1);56-61
19. **Avdić D**, Jaganjac A, Katana B, Bojičić S. Retrospektivna studija hirurškog tretmana povreda kičmenog stuba sa programom rehabilitacije. Journal of Health Sciences. 2011; 1(1) p18-22
20. Kapetanović A, **Avdić D**, Marković K, Teskeredžić A, Basarić M, Lokmić E. Uticaj rizikofaktora za osteoporozu na gubitak koštane mase kod žena u postmenopauzi. Journal of Health Sciences. 2011; 1(1), p28-30
21. Jusupović F, **Avdić D**, Mahmutović J, Rudić A, Pašalić A, Branković S, Berić A, Mačak-Hadžiomerović A. Prisustvo riziko faktora za diabetes mellitus tip 2 kod pacijenata u praksi obiteljske medicine. Journal of Health Sciences. 2011; 1(1), p23-27
22. Jusupović F, **Avdić D**, Novaković B, Pašalić A, Mahmutović A, Branković S, Rudić A, Kevrić A, Mačak-Hadžiomerović A. So u ishrani studentske populacije Univerziteta u Sarajevu Journal of Health Sciences. 2011; 1(1), p39-43
23. Švraka E, Loga S, **Avdić D**, Berbić-Fazlagić J. Promocija zdravlja obitelji djece s intelektualnim i razvojnim onesposobljenjima. Journal of Health Sciences. 2011; 1(1), p56-60
24. Pecar M, **Avdić D**, Pecar Dž. Evaluation of the conservative treatment of Trigger finger by local instillation of corticosteroids. Journal of Health Sciences. 2011; 1(3), p138 – 144
25. **Avdić D**, Jusupović F, Rudić A, Jaganjac A, Branković S, Trtak N, Katana B, Kaljić E. Učestalost riziko faktora kardiovaskularnih oboljenja kod studanata Fakulteta zdravstvenih studija. Posebna izdanja knjiga CXLI, Odjeljenje medicinskih nauka knj.40. Simpozij Riziko faktori za nastanak kardiovaskularnih bolesti, Sarajevo: Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine; 2011, p149-169
26. Branković S, Rudić A, Kacila M, **Avdić D**, Jusupović F, Mesihović-Dinarević S. Učestalost riziko faktora kardiovaskularnih oboljenja kod radno aktivnog stanovništva Kantona Sarajevo u odnosu na obrazovanje. Posebna izdanja knjiga CXLI, Odjeljenje medicinskih nauka knj.40. Simpozij Riziko faktori za nastanak kardiovaskularnih bolesti, Sarajevo: Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine; 2011, p183 – 191
27. **Avdić D**. Zašto vježbati za prevenciju i terapiju osteoporoze. Prvi balneološko-reumatološki simpozijum u Bosni i Hercegovini, 2011.god
28. Jusupović F, **Avdić D**, Jaganjac A, Pašalić A. Zdravstveno bezbjednosni značaj vode za piće u okviru obavezujućih propisa EU, UN i WHO kao osnova za kompetentnosti sanitarnih inženjera. 3. Međunarodni stručno-znanstveni simpozij Sanitarno inženjerstvo, Opatija, novembar 2011. god.
29. Jaganjac A, **Avdić D**, Jusupović F, Pašalić A. Ishrana i nezdravi stilovi života kao riziko faktor za osteoporozu kod žena u postmenopauzi. 3. Međunarodni stručno-znanstveni simpozij Sanitarno inženjerstvo, Opatija, novembar 2011. god.
30. **Avdić D**. Scoliosis: the Basic Assumptions and Rules. Acta Medica Saliniana 2010;39:S23-S26. DOI:10.5457/195

31. Džanković F, **Avdić D**, Macić-Džanković A.: Results of treatment of simple unstable uncomplicated lower leg shaft fractures treated operatively and nonoperatively. *HealthMed*, 2010, Vol. 4 Issue 1: 95-101.
32. Kapetanović A, **Avdić D**, Marković K, Teskeredžić A, Basarić M, Lokmić E. Faktori rizika za osteoporozu kod žena u postmenopauzi. Treći kongres fizijatarata i Prva ISPO konferencija BiH sa Međunarodnim učešćem, Tuzla, Oktobar 2010:45.
33. **Avdić D**. Skolioza, osnovne pretpostavke i pravila. Treći kongres fizijatarata i Prva ISPO konferencija BiH sa Međunarodnim učešćem, Tuzla, Oktobar 2010:105.
34. Kutsal Y. G, Inanici F, Eskiuyurt N, Irdesel J, Sepici V, Ugurlu H, Kirazlı Y, Ardic F, Korsi M, Vlak T, Grlickov M, Markovic Temelkova S, Lazarov M, Pilipovic N, Popovic V, Dimic A, Kovacev B, Ruci D, Tafaj A, Kucukalic-Selimovic E, **Avdic D**, Seleskovic H, Pejicic S, Ozdener F, Oncel H.A Candidate Identification Questionnaire for Patients With Postmenopausal Osteoporosis Switched from Treatment with a Daily or Weekly Bisphosphonate to Once-Monthly Ibandronate. ACR/ARHP Scientific Meeting, Atlanta, USA, 2010
35. **Avdić D**, Pecar Dž. Ovisnost amputacija donjih ekstremiteta u odnosu na osobine dijabetes mellitusa. *HealthMed*, 2009, Vol. 3 Issue 1, p51-54
36. Pecar Dž. **Avdić D**. Efikasnost tretmana teniskog lakta (epicondylitis humeri radialis) u ambulanti CBR – „PRAXIS“ *HealthMed*, 2009, Vol. 3 Issue 1, p55-60
37. Švraka E, Pecar Dž, **Avdić D**, Tanović E. Rizična životna dob majke kao prenatalni etiološki faktor cerebralne paralize. *Balneoclimatologija. Časopis za stručna medicinska pitanja udruženja banjanskih i klimatskih mesta Srbije – medicinska sekcija. 9. Kongres fizijatarata Srbije sa međunarodnim učešćem. Subotica, 13-16 maj 2009. Volumen 33, Broj 3: 105-109.*
38. **Avdić D**. Physical activity in osteoporosis prevention. *HealthMed*, 2008, Vol. 2 (1):34-38.
39. **Avdić D**, Jusupovic F, Kudumovic M. Anthropometric values for boys aged 14 - 15 years who actively train basketball in comparing to boys of same age who do not train any sports. *HealthMed*, 2008, Vol. 2 (4):253-264.
40. Jusupovic F, Pasalic A, Mahmutovic J, **Avdić D**, Kudumovic A. Relation of diseased towards feeding additions vitamins and minerals. *HealthMed*. 2008, Vol. 2 (4):234-238.
41. **Avdić D**. Rehabilitacija lokomotornog sistema – novi pristupi. *Med Žurnal* 2008; 14(4):181-184.
42. **Avdić D**. Physical activity in osteoporosis prevention. *HealthMed*, 2008, Vol. 2 Issue 1, p34-38

PROJEKTI (u zadnjih 5 godina)

1. „Prevenција faktora rizika kardiovaskularnih bolesti“, u oblasti rehabilitacije pacijenata koji posjeduju faktore za bolesti srca i krvnih sudova (od 2007. godine i traje).
2. Član istraživačkog odbora za koordinaciju projekta sigurnih zajednica (Safety community) u mreži WHO. Ovom mrežom upravlja Karolinski institut za javno zdravstvo iz Štokholma, kao referalni centar za WHO. Za područje Bosne i Hercegovine nacionalni koordinator ove mreže je Zavod za zdravstvenu zaštitu BiH, u koju su uključene općine Konjic i Banja Luka, te kao kandidati Laktaši, Neum, Srebrenica i Sarajevo. (od 2007. godine i traje).
3. TEMPUS projekat „Equal Opportunities for Students with Special Needs in Higher Education“ („Jednake mogućnosti za studente sa posebnim potrebama u visokom obrazovanju“), Univerzitet u Sarajevu, (2011-2014).

Ukupan broj naučnih / stručnih radova	Ukupan broj knjiga / brošura	Mentorstva (Dr sci/ Mr sci)	Projekti
115	8/13	3/13	7

FAKULTET ZDRAVSTVENIH STUDIJA U SARAJEVU	
III CIKLUS STUDIJA	
BIBLIOGRAFSKI PODACI NASTAVNIKA	
LIČNI PODACI	
Ime i prezime	Fatima Jusupović
Godina i mjesto rođenja	12. 11. 1955. godine, Lukavac
Zvanje	REDOVNI PROFESOR
Izbor	Oblasti: „Okolinsko zdravlje“, „Upravljanje vodom, hranom i ishranom“, „Sanitarna inspekcija i metode sanitarnog nadzora“
Broj telefona/mob:	061 886 318
E-mail:	fatimajusupovic@yahoo.com
	
OBJAVLJENE KNJIGE, BROŠURE (u zadnjih 5 godina)	
<ol style="list-style-type: none"> Jusupović F, Pašalić A, Rudić A, Avdić D, Novaković B. ZDRAVSTVENA EKOLOGIJA I HIGIJENA RADNE SREDINE. Univerzitet u Sarajevu, Fakultet zdravstvenih studija, Sarajevo. 2013. Smajkić A, Jusupović F, et.al. ORGANIZACIJA I PRAKSA OBITELJSKE/PORODIČNE MEDICINE. Šahinpašić. Sarajevo. 2013 Jusupović F, Novaković B, Rudić A. HIGIJENA I ZDRAVSTVENA EKOLOGIJA. PRAKTIKUM . Bosanska riječ, Tuzla. 2012. Jusupović F. HIGIJENA PITKE VODE. Fakultet zdravstvenih studija, Univerzitet u Sarajevu, 2008. 	
OBJAVLJENI RADOVI (u zadnjih 5 godina)	
<ol style="list-style-type: none"> Prasko S, Jusupović F, Ramić E, Gledo I, Ferković V, Novaković B, Hadžović E. Obesity as a Risk Factor for Arterial Hypertension. <i>Mat Soc Med.</i> 2012; 24(2): 87-90 Pašalić A, Jusupović F, Obradović Z, Mahmutović J. Nutritional awareness and habits of Premier league sportsmen in the Sarajevo Canton. <i>Journal of Health Sciences</i> 2012; 2 (1): 54 – 60. Mahmutović J, Rudić A, Jusupović F, Pašalić A, Gojak R. Prevalence of depression in residents of gerontology centre in Sarajevo. <i>Journal of Health Sciences</i> 2012; 2 (1): 40 – 45. Imamović-Kuluglić M, Jusupović F. Smoking and BMI as a risk factor of cardiovascular disease at a doctors in Tuzla canton. <i>Journal of Health Sciences</i>, 2012; 2 (2): 132-137. Avdić D, Berbić-Fazlagić J, Jusupović F, Rudić A, Muftić M, Smajlović F, Pašalić A, Kaknjašević M. Proces akreditacije u funkciji unapređenja kvaliteta na Fakultetu zdravstvenih studija. Zbornik radova, Proceedings/Savjetovanje o reformi visokog obrazovanja; Sarajevo; Univerzitet u Sarajevu, 2012. Jusupović F, Avdić D, Novaković B, Pašalić A, Mahmutović J, Branković S, Rudić A, Kevrić A, Mačak –Hadžiomerović S. Salt in nutrition of University of Sarajevo students. <i>Journal of Health Sciences.</i> 2011; 1 (1); 39-43. Jusupović F, Avdić D, Mahmutović J, Rudić A, Pašalić A, Branković S, Berić A, Mačak Hadžiomerović A. The presence of risc factors for diabetes mellitus type 2 in patients of 	

family practice medicine. Journal of Health Sciences. **2011**; 1 (1);23-27.

8. **Jusupović F**, Avdić D, Jaganjac A, Pašalić A. Zdravstveno bezbjedonosni značaj vode za piće u okviru obavezujućih propisa EU, UN, WHO kao onova za kompetentnosti sanitarnih inženjera. Zbornik sažetaka -Treći međunarodni stručno-znanstveni simpozij. Hrvatska udruga za sanitarno inženjerstvo-Komora sanitarnih inženjera i tehničara (HUSI), **2011**.
9. Dervišević M, Maestro D, **Jusupović F**. Osobitosti Kraškog vrela Mošćanica i perspektive za vodosnabdijevanja Sarajeva. Zbornik sažetaka -Treći međunarodni stručno-znanstveni simpozij. Hrvatska udruga za sanitarno inženjerstvo-Komora sanitarnih inženjera i tehničara (HUSI), **2011**.
10. Šarčević Ž, **Jusupović F**, Maestro D, Puntarić D, Bošnjir J, Galić A, Barušić L, Lasić D. Prisustvo aflatoksina u životnim namirnicama, Presence of aflatoxins in food. Zbornik sažetaka -Treći međunarodni stručno-znanstveni simpozij. Hrvatska udruga za sanitarno inženjerstvo-Komora sanitarnih inženjera i tehničara (HUSI), **2011**.
11. Jaganjac A, Avdić D, **Jusupović F**, Pašalić A. Ishrana i nezdravi stilovi života kao riziko faktor za osteoporozu kod žena u postmenopauzi. Zbornik sažetaka -Treći međunarodni stručno-znanstveni simpozij. Hrvatska udruga za sanitarno inženjerstvo-Komora sanitarnih inženjera i tehničara (HUSI), **2011**.
12. Jovičić J, Novaković B, Grujičić M, **Jusupović F**, Mitrović S. Health claims made on multivitamin and mineral supplements. Journal of Health Sciences **2011**; 1 (3); 175- 179.
13. Avdić D, **Jusupović F**, Rudić A, Jaganjac A, Branković S, Trtak N, Katana B, Kaljić E. Učestalost riziko faktora kardiovaskularnih oboljenja kod studanata Fakulteta zdravstvenih studija. Posebna izdanja knjiga CXLI, Odjeljenje medicinskih nauka knj.40. Simpozij Riziko faktori za nastanak kardiovaskularnih bolesti, Sarajevo: Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine; **2011**. str. 149-169.
14. Branković S, Rudić A, Kacila M, Avdić D, **Jusupović F**, Mesihović-Dinarević S. Učestalost riziko faktora kardiovaskularnih oboljenja kod radno aktivnog stanovništva Kantona Sarajevo u odnosu na obrazovanje. Posebna izdanja knjiga CXLI, Odjeljenje medicinskih nauka knj.40. Simpozij Riziko faktori za nastanak kardiovaskularnih bolesti, Sarajevo: Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine; **2011**. str. 183 – 191
15. **Jusupović F**, Rudić A, Smajkić A. Znanje i praksa korištenja soli u ishrani. Acta Medica Croatica. **2010**; 64 (2): 143-150.
16. Novaković B, Jovičić J, Milić N, **Jusupović F**, Grujičić M, Djurić D. Nutrition care process in cancer. Nutritivni zaštitni proces u malignih bolesti. HealthMED. **2010**; 4 (2); 427- 433.
17. **Jusupović F**, Brljak E, Pašalić A. Higijensko-sanitarni aspekti vodosnabdijevanja na području općine Novi Travnik. Voda i mi. **2010**; 70; 31-34.
18. **Jusupović F**, Pašalić A, Tešić Z. Voda i znanje o vodi kao osnovnoj životnoj namirnici. Vaša apoteka. **2010**; 14; 38-39.
19. **Jusupović F**, Pašalić A, Ibrulj A. Ishrana mladih sportista. Vaša apoteka. **2010**; 12; 48-49.
20. Pašalić A, **Jusupović F**. Povišen holesterol u krvi-recept za preventivnu nutritivnu terapiju. Vaša apoteka. **2010**; 12; 30-31
21. **Jusupović F**. Zdravstvena ispravnost vode u vodoopskrbnim sistemima. Zbornik radova: Kvalitet voda-Izazovi i mogućnosti-Čista voda za zdrav svijet. **2010**: 109-121.
22. Rudić A, Pecar Dž, **Jusupović F**, Berbić-Fazlagić J. Smajlović F, Avdić D. Ciklus dinamičkog razvoja kvaliteta studijskih programa Fakulteta zdravstvenih studija u odnosu na ishodne kompetentnosti. Knjiga sažetaka: Reforma visokog obrazovanja “Razvoj sistema upravljanja kvalitetom u visokom obrazovanju“. IV savjetovanje. **2010**: 53-55
23. **Jusupović F**, Pašalić A, Mahmutović J, Avdić D, Kudumović A. Odnos bolesnika prema prehrambenim dodacima vitamina i minerala. HealthMED, **2008**; 2(4): 234-238.

24. Avdić D, **Jusupović F**, Kudumović M. Antropometrijske vrijednosti kod dječaka uzrasta 14-15 godina koji aktivno treniraju košarku u odnosu na dječake iste dobi koji nemaju sportskih aktivnosti. *HealthMED*, **2008**; 2(4): 253-264.
25. **Jusupović F**, Smajkić A, Rudić A. Znanje i praksa korištenja soli u ishrani. Knjiga sažetaka znanstvenog. Zagreb, **2008**; 7-8.
26. **Jusupović F**. Ishrana kod dijabetesa, Vaša apoteka. **2008** (9); 38-39.
27. **Jusupović F**, Ramić H, Dalagija F, Pecar Dž, Berbić-Fazlagić J, Rudić A. Specifičnosti silabusa i kurikuluma Fakulteta zdravstvenih studija Univerziteta u Sarajevu u skladu sa bolonjskim procesom. Zbornik radova - II Savjetovanja – Reforma visokog obrazovanja-primjena Bolonjskih principa na Univerzitetu u Sarajevu, **2008**.
28. Begić R, Arapčić T, **Jusupović F**. Epidemiološke karakteristike bruceloze na području općine Lukavac. Knjiga sažetaka. 22. Simpozijum infektologa BiH s međunarodnim učešćem, **2008**; 156.
29. Kudumovic M, **Jusupović F**. Značaj informacijsko-komunikacijskih tehnologija u laboratorijskoj dijagnostici u prevenciji, otkrivanju i liječenju bolesti. Knjiga sažetaka. Hrvatski kongres laboratorijske dijagnostike (s međunarodnim sudjelovanjem) – „Uloga laboratorijske dijagnostike u prevenciji, otkrivanju i liječenju bolesti“ Šibenik, **2008**; 3.

PROJEKTI (u zadnjih 5 godina)

1. Pristup pravima na život, zdravlje, socijalnu sigurnost i slobodu građana Bosne i Hercegovine“
2. „Prevencija riziko faktora kardio-vaskularnih oboljenja, formiranje registra i škole za prevenciju kardiovaskularnih oboljenja“

Ukupan broj naučnih / stručnih radova	Ukupan broj knjiga / monografija	Mentorstva (Dsc./ Msc)	Projekti
76	6 / 8	1 / 4	6

FAKULTET ZDRAVSTVENIH STUDIJA U SARAJEVU	
III CIKLUS STUDIJA	
BIBLIOGRAFSKI PODACI NASTAVNIKA	
LIČNI PODACI	
Ime i prezime	Emira Švraka
Godina i mjesto rođenja	13.06.1955. Beograd
Zvanje	VANREDNI PROFESOR
Izbor	Oblasti: „Rehabilitacija“ i „Okupaciona terapija“
Broj telefona/mob:	+387 61 205 112
E-mail:	goldy_emi@yahoo.com
	
OBJAVLJENE KNJIGE, MONOGRAFIJE, PRIRUČNICI (u zadnjih 5 godina)	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Švraka E, Avdić D, Hasanbegović-Anić E. OKUPACIONA TERAPIJA. Univerzitetski udžbenik, Sarajevo: Fakultet zdravstvenih studija u Sarajevu, 2012. ISBN 978-9958-692-03-1 COBISS:BH-ID 19697414 2. Švraka E. Chapter: CHILDREN WITH CEREBRAL PALSY AND EPILEPSY. IN: EPILEPSY – HISTOLOGICAL, ELECTROENCEPHALOGRAPHIC AND PSYCHOLOGICAL ASPECTS. Edited by Dejan Stevanovic p. 251-276 INTECH Open Access Publisher of Scientific Books and Journals ISBN 978-953-51-0082-9 Printed in Croatia www.intechopen.com Februar 2012. godine 3. Švraka E. REHABILITACIJA LOKOMOTORNOG APARATA U: HUMANOST I ZNANJE. Dobra knjiga d.o.o. Kampus, 2011. p.160-163 ISBN 978-9958-27-013-0 COBISS.BH – ID 18863366 Sarajevo, 2011. godina 4. Švraka E. DVIJE STRANE SREĆE: KVALITET ŽIVOTA OBITELJI ŠKOLSKE DJECE S INTELEKTUALNIM ONESPOBLJENJIMA. 301 str. ISBN 978-9958-12-156-2 COBISS BH-ID 18386438 Tuzla: Bosanska riječ. Oktobar 2010. godine 5. Švraka E, Šego I. KUĆNA FIZIKALNA TERAPIJA DJECE S POTEŠKOĆAMA U UČENJU. 2. IZDANJE. Centar „Vladimir Nazor“, Sarajevo i Dom za decu i omladinu ometenu u razvoju Veternik. Fojnica, 2008. ISBN 978-86-909505- 4 – 6 COBISS.BH – ID 16729606 	

OBJAVLJENI RADOVI (u zadnjih 5 godina)

1. Loga S, Šošić B, Džubur Kulenović A, Švraka E, Bosankić N, Kučukalić A, Čemalović O. & Hadžić A. Chronic illness and family: Impact of schizophrenia and Crohn's disease on the family quality of life. *Psychiatria Danubina*, **2012**:Vol. 24. No 4. Pp 359-366
Indexing: Excerpta Medica (EMBASE), Psychological Abstracts/PsycINFO, Chemical Abstracts, MEDLINE/PubMed, EBSCO, Cambridge Scientific Abstracts/Social Services Abstracts, Science Citation Index Expanded/SciSearch, Social Sciences Citation Index, Journal Citation Reports/Social Sciences Edition, Journal Citation Reports/Science Edition, SCOPUS, BioMedWorld.com, Research Alert, Google Scholar, HRČAK
2. Švraka E. Accessible housing for persons with cerebral palsy. International thematic collection of papers: Cerebral Palsy- A Multidisciplinary and Multidimensional Approach. ISBN 978-86-84765-39-2 (ASERS) DOI: 10.2298 / MICP2012237S p. 237-254 University of East Sarajevo – Faculty of Medicine Foca, Bosnia and Herzegovina, Association of Special Educators and Rehabilitators of Serbia. Belgrade, **2012**.
3. Švraka E, Avdić D, Muftić M. Novi modeli rehabilitacije u zajednici. Zbornik radova. Interdisciplinarni pristup razvoja modela profesionalne rehabilitacije. ISBN 978-9958-31-101-7 (Off set) COBISS.BH-ID 20228102 P. 3-12 Štamparija d.o.o. Off-Set, Tuzla, **2012**.
4. Švraka E. Epilepsija kod djece i adolescenata s intelektualnim onesposobljenjima. Zbornik radova: 2. Kongres psihologa Bosne i Hercegovine sa međunarodnim učešćem. p. 213-220 Društvo psihologa Republike Srpske. Banja Luka, **2012**.
5. Švraka E, Gurda S. Balneoterapija i stres. Zbornik radova: Prvi balneološko-turistički internacionalni Simpozijum u Bosni i Hercegovini. Banjsko-klimatsko lječilište „Kulaši“, 20. - 21. 04. **2012**. p. 11-16
6. Švraka E, Loga S, Brown I. Family Quality of Life: Adult school children with intellectual disabilities in Bosnia and Herzegovina. *Journal of Intellectual Disability Research*. The Foremost International Journal on Intellectual Disability. Volume 55 part twelve, December **2011**. Special Issue Part One: Family Quality of Life. Edited by Ralph Kober and Mian Wang. ISSN 0964-2633 (Print) ISSN 1365-2788 (Online) Impact factor 1.81
The Journal of Intellectual Disability Research is covered in Adolescent Mental Health Abstracts, AISSIA (Applied Social Sciences Index and Abstracts), ASCA, BIOBASE/Current Awareness in Biological Sciences, British Nursing Index, CINAHL, Current Contents Science/Genetics & Heredity, Clinical Neurology, Psychiatry, Current Contents Social/Education Special Rehabilitation, PsycINFO EMBASE/Excerpta Medica, Index Medicus, ISI/BIOMED Science Citation Index and Social Sciences Citation Index
7. Mikov A, Dimitrijević L, Sekulić S, Demeši-Drljan Č, Mikov I, Švraka E, Knežević-Pogančev M. Use of Botulinum toxin type a in children with Spastic Cerebral Palsy. *HealthMED, Journal of Society for development of teaching and business processes in new net environment in B&H*. Published by DRUNPP, Sarajevo. Vol.5, No 4, **2011**. p. 922-928 ISSN 1840-2291
8. Švraka E, Mikov A. The neonatal encephalopathy as perinatal etiological factor of cerebral palsy. *MEDICAL JOURNAL*. Volume 17, July/September **2011**. Number 3. p. 186-190 *Journal of the Institute for Research and Development. Clinical Center University of Sarajevo*. ISSN (print) 1512-5866 ISSN (on line) 2232-853X
9. Švraka E. Utvrđivanje kvaliteta života obitelji školske djece s intelektualnim onesposobljenjima u Kantonu Sarajevo. *DEFEKTOLOGIJA* **2011**; 17 (2): 84-126 p. 108-112 ISSN 1512-6994 Univerzitet u Tuzli. Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet

10. Švraka E, Mikov A. Okupaciona terapija, dio re/habilitacije za djecu s autizmom. *Balneoclimatologija*. Časopis za stručna medicinska pitanja udruženja banjanskih i klimatskih mesta Srbije – medicinska sekcija. 11. Kongres fizijatara Srbije sa međunarodnim učešćem. Zlatibor, 19-22 maj **2011**. Volumen 37, Broj 1: 223-227.
11. Švraka E, Loga S, Avdić D, Berbić-Fazlagić J. Promocija zdravlja obitelji djece s intelektualnim i razvojnim onesposobljenjima. *Journal of Health Sciences*. Volume 1, No 1, april **2011**. p. 56-60 p-ISSN 2232-7576 e-ISSN 1986-8049
12. Švraka E, Manić G, Kudumović M. Importance of home physical therapy in health promotion and disability prevention. **2011**. 17 (1): 62-65 *MEDICAL JOURNAL*. Journal of the Institute for Research and Development. Clinical Center University of Sarajevo. ISSN (print) 1512-5866 ISSN (on line) 2232-853X
13. Švraka E. Inkluzija, osnovno mjerilo kvaliteta života obitelji djece s intelektualnim i razvojnim onesposobljenjima. p.60-63 U: Zbornik radova. Okrugli sto: Inkluzija, nedoumice i perspektive. Izdavač: Savez organizacija za podršku osobama s intelektualnim teškoćama Federacije Bosne i Hercegovine SUMERO, **2011**. ISBN 978-9958-9397-2-3 COBISS.BH-ID 19056646
14. Švraka E. Životni stil osoba s intelektualnim onesposobljenjima. U: Zbornik izlaganja. Simpozij s međunarodnim učešćem: Analiza stanja i projekcije razvoja institucija socio-zdravstvene zaštite u BiH. Fojnica, **2011**. p. 15-17.
15. Šarić E, Švraka E, Bratovčić V. Okupaciona terapija osoba sa cerebralnom paralizom. UDC 364.682.4-056.266 (49786) p. 273-287 Smetnje i poremećaji: fenomenologija, prevencija i tretman, deo II Priredile Jasmina Kovačević, Vesna Vučinić. ISBN 978-86-80113-99-9 Univerzitet u Beogradu. Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju. **2010**.
16. Švraka E. Okupacioni terapeut, član tima za pristupačno stanovanje. Tuzla: Defektologija **2010**; 16 (1): 1-87. p. 68-75
17. Švraka E, Šarić E. Zadovoljstvo opštim kvalitetom života obitelji školske djece s intelektualnim onesposobljenjima. Tuzla: Udruženje za podršku i kreativni razvoj djece i mladih. Univerzitet u Tuzli. Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet, 2010. p. 423-429. ISSN 1986-9886
18. Švraka E. Okupaciona terapija djece s cerebralnom paralizom. U: Savremeni aspekti terapije cerebralne paralize. Naučni skup s međunarodnim učešćem. Novi Sad, **2009**. p. 10-27.
19. Švraka E, Mačak Hadžiomerović A, Ovčina A. Kitchen Accessibility for Persons with Cerebral Palsy. *Materia socio medica. Social Medicine-Public Health Journal*. Vol. 21. No.1: 31-34. Sarajevo, **2009**.
20. Švraka E, Mačak Hadžiomerović A, Bojičić S, Katana B. Health of children with cerebral palsy in displaced and refugees families in the Sarajevo Canton. *HealthMED, Journal of Society for development of teaching and business processes in new net environment in B&H*. Vol.3, No 4, p. 146-153 Sarajevo, **2009**.
21. Švraka E, Dalagija F. Organizacija zdravstvene zaštite osoba s onesposobljenjima. *Defektologija* **2009**; 15 (1): 1-77. p.70-77.
22. Švraka E. Home based physical therapy of persons with intellectual disabilities. *Folia medica Facultatis medicinae Universitatis Sarajevensis. Journal of Medical Faculty University of Sarajevo, Bosnia & Herzegovina*. **2009** Vol. 44, No.1: 27-31
23. Švraka E. Udruženi etiološki faktori dječije cerebralne paralize. *Medicinski žurnal* **2009**; 15 (1-2): 40-43
24. Švraka E, Pecar Dž, Avdić D, Tanović E. Rizična životna dob majke kao prenatalni etiološki faktor cerebralne paralize. *Balneoclimatologija*. **2009**. Volumen 33, Broj 3: 105-109.

25. **Švraka E**, Maćak Hadžiomerović A, Katana B, Bojičić S. Dječija cerebralna paraliza i ortopedska pomagala. Balneoclimatologija. Subotica, 13-16 maj **2009**. Volumen 33, Broj 3: 112-115.
26. **Švraka E**. Communication of children with spastic cerebral palsy. HealthMED, Journal of Society for development of teaching and business processes in new net environment in B&H. Published by DRUNPP, Sarajevo. Vol.2, No 3, **2008**. p. 146-153 ISSN 1840-2291
27. Pejčković A, **Švraka E**. Kontinuirana kućna fizikalna terapija djece s cerebralnom paralizom. HealthMED, Journal of Society for development of teaching and business processes in new net environment in B&H. Published by DRUNPP, Vol.2, No 1, March **2008**. p. 51-54 ISSN 1840-2291
28. **Švraka E**. Menadžment senzornog onesposobljenja djece sa spastičnom cerebralnom paralizom. HealthMED, Journal of Society for development of teaching and business processes in new net environment in B&H. Published by DRUNPP, Vol.2, No 1, March 2008. p. 44-50 Sarajevo, **2008**.
29. **Švraka E**. Pristupačnost kupatila za osobe s cerebralnom paralizom. Medicinski žurnal **2008**; 14 (1-2): 38-42.
30. **Švraka E**. Antenatalna zaštita trudnica i rizik pušenja u trudnoći. Bilten. Udruženje „Trezvenost“ Sarajevo. Broj 9/10: 10-14. Sarajevo, **2008**.
31. **Švraka E**. Zapošljavanje osoba s intelektualnim onesposobljenjima, u Bosni i Hercegovini, i svijetu. p. 35-57 Transformacija sistema socijalne zaštite – perspektive i realitet. Veternik, **2008**.
32. **Švraka E**. The influence of prenatal factors on learning disabilities of children and adolescents with cerebral palsy in the Canton of Sarajevo, Bosnia and Herzegovina. In: Children and youth in the aftermath of war in Bosnia and Herzegovina. Division of Child and Adolescents Psychiatry **2008**. Department of Clinical Sciences. Umea University. SE-901 87 UMEA, 2008. p. 46-49
33. Ovčina A, Omanić A, **Švraka E**. i Omanić H. Etno medicina u BiH s prikazom najpoznatijih tradicionalista u Bosni i Hercegovini. Zbornik na radovima. Treći Makedonski kongres za istoriju medicine s međunarodnim učešćem. Štip, **2008**.

PROJEKTI (u zadnjih 5 godina)

1. Istraživački projekat „Dječija i adolescentna psihijatrija i psihologija u Bosni i Hercegovini“ u organizaciji Odbora za psihijatrijska i neurološka istraživanja Odjeljenja medicinskih nauka ANUBiH, 2013.
2. Istraživački projekat „Kvalitet/kvaliteta života obitelji bolesnika sa shizofrenijom“ u organizaciji Odbora za psihijatrijska i neurološka istraživanja Odjeljenja medicinskih nauka ANUBiH, 2010.
3. International Family Quality of Life Project / Međunarodni projekt obiteljskog kvaliteta života. Lider Projekta: Ivan Brown, Ph.D. Toronto Canada. Prezentacija Projekta na IASSID (International Association for the Scientific Study of Intellectual Disabilities) Kongresu u Rimu, oktobar 2010.

Ukupan broj naučnih / stručnih radova	Ukupan broj knjiga/priručnika	Mentorstva (Mr sci)	Projekti
90	8/2	1	6

FAKULTET ZDRAVSTVENIH STUDIJA U SARAJEVU	
III CIKLUS STUDIJA	
BIBLIOGRAFSKI PODACI NASTAVNIKA	
LIČNI PODACI	
Ime i prezime	Fahrudin Smajlović
Godina i mjesto rođenja	26.3.1952 , Gračanica
Zvanje	VANREDNI PROFESOR
Izbor	Oblast „Radiološke tehnologije u radiodijagnostici“
Broj telefona/mob:	+38762 504004
E-mail:	fahrudinsmajlovic@gmail.com
OBJAVLJENE KNJIGE, BROŠURE (u zadnjih 5 godina)	
Smajlović F, Julardžija F. RADIOLOŠKE APARATURE . Univerzitetski udžbenik. Sarajevo, 2013.	
OBJAVLJENI RADOVI (u zadnjih 5 godina)	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Čarovac A, Smajlović F, Junuzović D. Application of Ultrasound in Medicine. Acta Informatica Medica 2011; 19(3) : 168-ISSN: 0353-8109 (Print) ISSN: 1986-5988 (Online) 2. Junuzović D, Hasanbegović M, Omerbegović D, Smajlović F. Factors Affecting Erectile Function After Radical Prostatectomy. Med Arh 2011; 65 (5): 306-307 ISSN: 0350-199X (Print) ISSN: 1986-5961 (Online) 3. Čabrić E, Salihefendić N, Zildžić M, Ličanin Z, Smajlović F. Early Ultrasonographic Diagnosis of Retinal Detachment: Multidisciplinary Approach and Benefit. Med arh. 2010; 64(1):41-43. ISSN: 0350-199X (Print) ISSN: 1986-5961 (Online) 4. Smajlović F, Ličanin Z, Salihefendić N, Hrgović Z. Real time Sonoelastography: the Newest Ultrasonic Option. Acta Informatica Medica 2010; 18(1):52-55. ISSN: 0353-8109 (Print) ISSN: 1986-5988 (Online) 5. Ibralić M, Smajlović F. Possibilities of Computer Assisted Tomography (CT) in Evaluation of Lung Cancer Operability. Medical Arhchive 2009; 63(5):257-261. ISSN: 0350-199X (Print)ISSN: 1986-5961 (Online) 6. Smajlović F, Ibralić M. Color Doppler Pseudolymphomatous Manifestations of the Cat Scratch Disease. Medical Archive 2009; 63(5):297-299. ISSN: 0350-199X (Print) ISSN: 1986-5961 (Online) 7. Hrgović Z, Junuzović Dž, Spahović H, Smajlović F, Salihefendić N. Digital Techniques in Urology Diagnostics ACTA INFORM MED. 2008; 16(4):215-218. ISSN: 0353-8109 (Print) ISSN: 1986-5988 (Online) 8. Smajlović F, Čarovac A, Bulja D. Sonoelastography: teh method of choice for evaluation of tissue elasticity. Journal of Health Sciences 2011; 1 (1): 50-55 ISSN 2332-7476 (print) ISSN 1986-8049 (online) 9. Smajlović F. Application of Ultrasound in Measuring of Subcutaneous and Visceral Fatt Tissue. Salihefendić N. Digital Techniques in Urology Diagnostics. 2008; 16(4):215-218. 	

Materia Socio Medica 2008; 20 (2) ISSN: 1512-7680 (Print) ISSN: 1986-597X (Online)

PROJEKTI (u zadnjih 5 godina)

Ukupan broj naučnih / stručnih radova	Ukupan broj knjiga	Mentorstva (Dsc./ Msc)	Projekti
9	1	1 Msc	

FAKULTET ZDRAVSTVENIH STUDIJA U SARAJEVU	
III CIKLUS STUDIJA	
BIBLIOGRAFSKI PODACI NASTAVNIKA	
LIČNI PODACI	
Ime i prezime :	Jozo Ćorić
Godina i mjesto rođenja	03.02. 1953. Sarajevo
Zvanje	VANREDNI PROFESOR
Izbor	Oblast „Kliničko-hemijske-biohemijske laboratorijske tehnologije“
Broj telefona/mob:	GSM: 061 244 719
E-mail:	jozocoric@hotmail.com
OBJAVLJENE KNJIGE, BROŠURE (u zadnjih 5 godina)	
<p>Autor je poglavlja u udžbenicima:</p> <ol style="list-style-type: none"> Hadžimejlić Muhamed i saradnici. Klinička prepedeutika, ITD SEDAM, Sarajevo 2011. Pogavlje 19: Suljević E, Ćorić J, Panjeta M: Referentne vrijednosti biohemijskih sastojaka humanih materijala, strana 753-780. Karamehić Jasenko i saradnici: Transplaciona imunologija, Sarajevo 2010. Poglavlje 10: Ćorić J, Karamehić J, Šćeta S, Grić N. Imunološke laboratorijske metode i njihova primjena u transplataciji organa, strana 321-361. 	
OBJAVLJENI RADOVI (u zadnjih 5 godina)	
<ol style="list-style-type: none"> Ćorić J, Tihic-Kapidžić S, Panjeta M. Evaluation of D-dimer assay on the Architekt c8000 analyser, 17. Meeting of Balkan Clinical Laboratory Federation, Balkan Journal of Clinical Laboratory, Ohrid 2009 PP-178, page 155. Bodulović A., Ćorić J. Gama-glutamyl transferaza kao biokemijski marker za razvoj kardiovaskularnih bolesti, 2. Kongres udruženja laboratorijskih tehničara u BiH s međunarodnim sudjelovanjem, Neum, 2009, strana 19 Ćorić J, Jadrić R, Panjeta M. Procjena testa za određivanje fruktozamina na analizatoru Vitalab, 6. Hrvatski kongres medicinskih biokemičara s međunarodnim sudjelovanjem, Brač, 2009, P12-11. Jadrić R, Hasić S, Kiseljaković E, Ćorić J, Huskić J. Uticaj koncentracije feritina i CRP na aterogeni indeks, 6. Hrvatski kongres medicinskih biokemičara s međunarodnim sudjelovanjem, Brač, 2009, P01-1. Ćorić J, Panjeta M. Evaluation of urine NGAL assay on the Articheckt i 2000 analyser. 18. BCLF meeting, Tirana, 2010. Krišto I, Arnaut E, Ćorić J. Dijagnostički značaj hemoglobina A1C kao pokazatelja kontrole glikemije, 1. Kongres medicinskih biohemičara Bosne i Hercegovine s međunarodnim sudjelovanjem, Sarajevo, 2010. 	

7. Panjeta M, **Ćorić J.** Procjena testa za određivanje troponina i na Abbott Architekt analizatoru, 1. Kongres medicinskih biohemičara Bosne i Hercegovine s međunarodnim sudjelovanjem, Sarajevo, 2010.
8. Begović-Karavdić S, **Ćorić J.** Određivanje visoko osjetljivog C-reaktivnog proteina na analizatoru Dimension X- Pand,1. Kongres medicinskih biohemičara Bosne i Hercegovine s međunarodnim sudjelovanjem, Sarajevo, 2010.
9. Lepara Dž, Halilović L, **Ćorić J.** Određivanje katalitičke aktivnosti kreatin kinaze i izoenzima CK-MB na analizatoru Abbott Architekt, 1. Kongres medicinskih biohemičara Bosne i Hercegovine s međunarodnim sudjelovanjem, Sarajevo,2010.
10. **Ćorić J,** Pašić A, Kučukalić E. Vanjska procjena kvalitete kontrole u laboratorijskoj hematologiji u FBiH, 1. Kongres Hematologa i Transfuziologa Bosne i Hercegovine sa međunarodnim učešćem,Sarajevo, 2011, P-20. strana 71.
11. Pašić A, **Ćorić J,** Panjeta M. Procjena tačnosti i preciznosti hematološkog brojača Cell-Dyn 3700, 1. Kongres Hematologa i Transfuziologa Bosne i Hercegovine sa međunarodnim učešćem,Sarajevo, 2011, P-21, strana 72.
12. **Coric J,** Panjeta M. Evaluation of copper assay in serum on the Abbott Architect analyser, 19. World Congress of Clinical Chemistry and Laboratory Medicine, Berlin, 2011, P1095.
13. **Coric J,** Sabaredzovic M, Djedjibegovic J, Sober M., Marjanovic A. Folate, Vitamin B12 and Homocysteine levels in healthy young adults in Sarajevo, Bosnia and Herzegovina, 21. World Congress of Clinical Chemistry and Laboratory Medicine, Berlin, 2011, P1020.
14. **Ćorić J,** Popović R, Kučukalić E. Evaluation of erythropoietin assay on the Immulite 1000 analyser, Congres Journes Internationales de Biologie, Paris, 2011.
15. **Ćorić J,** Pašić A. Koncentracija apolipoproteina kod studentske populacije, 4. Kongres Asocijacije laboratorijskih i sanitarnih profesionalaca u BiH, Sarajevo, 2012.
16. **Ćorić J,** Jadrić R, Panjeta M, Kučukalić E. Vitamin D concentrations in healthy young women in Sarajevo, 20th Meeting of Balkan Clinical Laboratory Federation, Beograd 2012. Balkan Journal of Clinical Laboratory P072.
17. Jadrić R, Kiseljaković E, Hasić S., **Ćorić J.** Ferritin and lipoprotein status:ESRD patients versus voluntary blood donors, 20th Meeting of Balkan Clinical Laboratory Federation, Beograd 2012. Balkan Journal of Clinical Laboratory P060.
18. **Ćorić J,** Hasanefendić B, Pašić A, Kučukalić E, Panjeta M. Nivo lipoproteina (a) u krvi kod bolesnika sa akutnim infarktomiokarda, 5. Hrvatski kongres laboratorijske dijagnostike, Šibenik 2013, Knjiga sažetaka P-11.
19. **Ćorić J,** Žoljić B, Hasanefendić B, Panjeta M, Kučukalić E. Analytic performance of the Aution Hybrid AU-4050 automated urine analyser and comparasion with manual techniques, 21th Meeting of Balkan Clinical Laboratory Federation, Budva 2013, Balkan Journal of Clinical Laboratory PF25
20. Winterhalter-Jadrić M, Čaušević A, Jadrić R, **Ćorić J,** Hasić S, Kiseljaković E. Education of medical Biochemists in Bosnia and Herzegovina, Biochem. Med., Zagreb 2011;21(1):12-14.
21. Jadrić R, Hasić S, Kiseljaković E, **Ćorić J,** Prnjavorac B. Blood iron stores reductions affects lipoprotein status- a potential benefit of blood donation, Medicinski glasnik, Zenica, 2011, 146-149.
22. **Ćorić J,** Bodulović A, Marjanović A, Određivanje kreatinina i klirensa kreatinina enzimatskom metodom. Radovi, Sarajevo, 2011,158-162.
23. Karamehic J, Ridic O, Jukic T, Ridic G, Slipicevic O, **Ćoric J,** Panjeta M. Financial Aspects of the Immunosuppressive Therapy. Medical Archives, Sarajevo, 2011;65:357-362.
24. Karamehić J, **Ćorić J,** Jukić T, Panjeta M, Ridić O, Ridić O. Serum Lipids and Lipoproteins Among Students of the University of Sarajevo, Medical Archives, Sarajevo, 2011, 65(4):199-


201.

25. **Ćorić J**, Pašić A, Panjeta M, Mujić J. Evaluation of high sensitivity C-reactive protein assay in cerebrospinal fluid on the Dimension RxL analyser, Journal of Health Sciences, Sarajevo, 2012, Volume 2(1):13-16.
26. Karamehić J, Delić M, Subašić Đ, **Ćorić J**, Panjeta M, Drace Z, Zecevic L, Mutevelic S. Reibergram and Oligoclonal Bands in Diagnosis of Multiple Sclerosis, Medical Archives, Sarajevo, 2012, 66(4): 148-154.
27. Delić M, Izetbegović S, Karamehić J, Saban A, **Ćorić J**, Panjeta M. Detection Methods of Immunoglobulin IgG in CSF and Serum, Med Arh. 2013, Oct. 67(5):368-371.

PROJEKTI (u zadnjih 5 godina)

1. Određivanje eritropoetina kod pacijenata na dijalizi. Naziv studije: APO-EPO-02/03

Ukupan broj naučnih / stručnih radova	Ukupan broj knjiga / brošura	Mentorstva (Dsc./ Msc)	Projekti
27	2	1	1

FAKULTET ZDRAVSTVENIH STUDIJA U SARAJEVU	
III CIKLUS STUDIJA	
BIBLIOGRAFSKI PODACI NASTAVNIKA	
LIČNI PODACI	
Ime i prezime	Naris Pojskić
Godina i mjesto rođenja	27.05.1969. Zenica
Zvanje	VANREDNI PROFESOR
Izbor	Oblast: „Laboratorijske eksperimentalne tehnologije“
Broj telefona/mob:	+387 62 725 778
E-mail:	naris.pojskic@gmail.com
	
OBJAVLJENE KNJIGE, MONOGRAFIJE, PRIRUČNICI (u zadnjih 5 godina)	
<ol style="list-style-type: none"> Pojskic N, Pojskic L. Molekularno-genetički dokazi evolucije. Poglavlje u <i>Priručnik iz evolucije repetitorijum i radna sveska</i> (Editori: Lelo S, Lukić-Bilela L.). Prirodno-matematički fakultet, Sarajevo, 2012. ISBN 978-9958-592-22-5, COBISS.BH-ID 19230726 Kapur-Pojskić L, Oruč L, Kurtović-Kozarić A, Pojskic N. Uvod u psihijatrijsku genetiku. Institut za genetičko inženjerstvo i biotehnologiju Sarajevo, 2013. ISBN 978-9958-9344-7-6, COBISS.BH-ID 20600838 	

Naučne publikacije

1. Lukic-Bilela L, Brandt D, Pojskic N, Wiens M, Gamulin V, Muller Weg. Mitochondrial genome of *Suberites domuncula*: Palindromes and inverted repeats are abundant in non-coding regions *Gene* 2008;412(1-2): 1-11.
2. Marjanović D, Pojskić N, Kapur L, Haverić S, Durmić-Pašić A, Bajrović K, Hadžiselimović R. Overview of Human Population-Genetic Studies in Bosnia and Herzegovina during the Last Three Centuries: History and Prospective. *Coll. Antropol* 2008; 32(3): 981–87.
3. Oruč L, Kapetanović A, Pojskić N, Miley K, Forstbauer S, David C, Mollica R, Henderson Cd. Screening for PTSD and depression in Bosnia and Herzegovina: Validating the Harvard Trauma Questionnaire and the Hopkins Symptom Checklist. *International Journal of Culture and Mental Health*, Volume 1 Issue 2008; 2: 105-16.
4. Parić A, Hindija J, Muratović E, Pojskić N, Bajrović K. Breaking dormancy of two endemic *Lilium* species: *Lilium bosniacum* (G. Beck) Beck ex Fritsch and *Lilium martagon* L. var. *cattaniae* Vis. *Seed Science and Technology* 2008;36(3):788-91.
5. Pojskic N, Pojskic N, Oruc L. Anticipation in Bosnian families with bipolar disorder 1. *Schizophrenia Research* 2008; 98:103-04.
6. Lukić-Bilela L, Mulaomerović J, Tulić U, Lačević Amela, Softić Almira, Katica V, Pojskić N. Novo nalazište špiljskog medvjeda (*Ursus spelaeus* Rosenmüller & Heinroth, 1794) u Bosni i Hercegovini: morfološko-anatomske odlike kostiju glave nađene u Špilji na Vrelu Mokranjske Miljacke. *Veterinaria* 2009;58(1-2).
7. Gaši F, Šimon S, Salkić B, Pojskic N, Hadžimurtezić F, Kurtović M, Pejić I. Genetic analyses of homonyms within autochthonous apple germplasm in Bosnia and Herzegovina using SSR markers. *Radovi Poljoprivrednog Fakulteta*. 2009;(in press).
8. Novković T, Panić B, Banjac A, Kovač Đekić T, Tomišić-Kosić I, Vučetić-Dragović A, Stamenković G, Blagojević J, Marjanović D, Pojskić N. Genetic polymorphisms of 15 AmpF/STR Identifier loci in a Serbian population. *Forensic science international: Genetics* 2010; 4(5): 149-50.
9. Snoj A, Glamuzina B, Razpet A, Zablocki J, Bogut I, Lerceteau-Köhler E, Pojskić N, Sušnik, S. Resolving taxonomic uncertainties using molecular systematics: *Salmo dentex* and the Balkan trout community. *Hydrobiologia* 2010;651(1): 199-212.
10. Diegoli T, Kovacevic K, Pojskic N, Coble M, Marjanovic M. Population study of fourteen X chromosomal short tandem repeat loci in a population from Bosnia and Herzegovina. *Forensic Science International: Genetics* 2010; 5(4) :350-51.
11. Gasi F, Simon S, Pojskic N, Kurtovic M, Pejic I. Genetic assessment of apple germplasm in Bosnia and Hercegovina using microsatellite and morphologic markers. *Scientia Horticulturae* 2010;126(2):164-71.
12. Cenanovic M, Pojskic N, Kovacevic L, Dzehverovic M, Cakar J, Musemic Dz, Marjanovic D. Diversity of Y-short tandem repeats in the representative sample of the population of Canton Sarajevo residents, Bosnia and Herzegovina. *Collegium Antropologicum* 2010; 34(2):545-50.
13. Jakovski Z, Nikolova K, Jankova-Ajanovska R, Marjanovic D, Pojskic N, Janeska B. Genetic data for 16 Y-chromosomal STR loci in Macedonians in the Republic of Macedonia. *Forensic Science International: Genetics* 5 2011;(4): 108-11.
14. Jakovski Z, Nikolova K, Jankova-Ajanovska R, Janeska B, Pojskic N, Marjanovic D.. Allele frequencies of the New European Standard Set (ESS) loci plus SE33 locus in a Population from the Republic of Macedonia. *Forensic Science International: Genetics*: 2011: 6(3): e90-e92.

15. Gaši F, Šimon S, Pojskić N, Kurtović M, Pejić I. Analysis of morphological variability in Bosnia and Herzegovina's autochthonous apple germplasm. *Journal of Food, Agriculture and Environment* 2011;9(3-4): 444-48.
16. Maric M, Kalamujić B, Snoj A, Razpet A, Lukic-Bilela L, Pojskić N, Susnik Bajec S. Genetic variation of European grayling (*Thymallus thymallus*) populations in the Western Balkans. *Hydrobiologia* 2012;691(1): 225-37.
17. Ahmić A, Pojskić N, Hadžiselimović R, Silajdžić E, Hadživadić V, Bajrović K. MtDNA variations in genetic structure of populations in Tuzla region (Bosnia and Berzegovina). *Glasnik Antropološkog društva Srbije / Journal of the Anthropological Society of Serbia* 2012;47:111-18.
18. Ahmić A, Tursunović A, Bašić A, Hamidović H, Hadžihalilović J, Pojskić N, Hadžiselimović R. Genetic structure of indigenous and migratory populations in the area of Tuzla region considering some static and dynamic-morphological properties. *Glasnik Antropološkog društva Srbije / Journal of the Anthropological Society of Serbia* 2012;47: 173-80.
19. Oruč L, Kapur-Pojskić L, Ramić J, Pojskić N, Bajrović K. 2012. Assessment of relatedness between neurocan gene as bipolar disorder susceptibility locus and schizophrenia. *Bosn J Basic Med Sci* 12(4): 245 – 248.
20. Gasi F, Kurtovic M, Kalamujic B, Pojskic N, Grahic J, Kaiser C, Meland M. Assessment of European pear (*Pyrus communis* L.) genetic resources in Bosnia and Herzegovina using microsatellite markers. *Scientia Horticulturae* 2013;157:74-83.
21. Hadživadić V, Marjanović D, Pojskić N, Hadžiselimović R, Bajrović K, Dolicanin Z, Eminović I. Diversity of nuclear short tandem repeat loci in representative sample of North-Eastern Bosnian and Herzegovina population. *Genetika* 2012;44(3): 521- 36.
22. Lasić L, Lojo-Kadrić N, Silajdžić E, Pojskić L, Hadžiselimović R, Pojskić N. Molecular – genetic variance of RH blood group system within human population of Bosnia and Herzegovina. *Bosn J Basic Med Sci* 2013;13(1):10-13.
23. Pojskić N, Silajdžić E, Kalamujic B, Lasić L, Tulic U, Hadžiselimović R. Polymorphic Alu insertions in human populations of Bosnia and Herzegovina. *Annals of Human Biology* 2013; 40(2): 181–85.

Naučne prezentacije i saopštenja

24. Škaro V, Projić P, Pojskić N, Primorac D, Marjanović D. Population study at STR loci Penta E and Penta D in Croatian population. *Eur. J. Hum. Genet.* 2008;16. Suppl. 2.
25. Kapur L, Pojskić N, Ramić J, Krehić J, Štefatić D, Oruč L. Is psychosis correlated with diferental HSP90 expresion? *Eur. J. Hum. Genet.* 2008; 16. Suppl. 2.
26. Kovačević L, Bakal N, Pojskić N, Marjanović D. Population study at Fifteen STR loci in Sarajevo (Bosnian Captol) residents. *Eur. J. Hum. Genet* 2008;16. Suppl. 2:382.
27. Lukić-Bilela L, Brandt D, Pojskić N, Wiens M, Gamulin V, Müller Weg. Drugi Kongres bosansko hercegovačkih naučnika iz zemlje i svijeta, 27-31 avgust, Sarajevo 2008; BiH, *Knjiga sažetaka* p.118
28. Pojskić N. Molekularno-genetičke metode u procjeni specifičnosti faune špiljskih sistema. I biospeleološki simpozij u Bosni i Hercegovini. 08.11.-09.11. Sarajevo 2008; Bosna i Hercegovina.
29. Kapur L, Marjanović D, Pojskić N, Bajrović K, Hadžiselimović R. Bioanthropological and population genetics knowledge build up in Bosnia and Herzegovina – Y chromosome linked markers as a springboard. *Zdravstveno varstvo* 2008.

30. Kalamujić B, Pojskić N. Primjena genetičkih markera u očuvanju biodiverziteta i razvoju domaće proizvodnje – slučaj lipljena (*Thymallus thymallus* L.) u BiH. VI Simpozij poljoprivrede, veterinarstva, šumarstva i biotehnologije. 23 - 25. oktobar/listopad 2008. Goražde Bosna i Hercegovina 2008.
31. Kapur L, Pojskić N, Pojskić N, Oruc L. Addressing psychosis in schizophrenia and war related PTSD using molecular genetics methods. 8th Balkan Meeting On Human Genetics, May 14-17, 2009; Cavtat - Dubrovnik, Croatia 2009.
32. Pojskić N, Pojskić N, Oruc L.. Posttraumatic Stress Disorder (PTSD) and psychotic symptoms. 9th World Congress of Biological Psychiatry 28 June – 2 July 2009 Paris, France 2009; Book of Abstracts: 242.
33. Cenanovic M., Kovacevic L., Pojskić N., Avdic J., Marjanovic D. Diversity of Y-STRs in the Representative Samples of the Local Human Population of Canton Sarajevo. European Journal of Human Genetics 2009;17(2): 281.
34. Kalamujic B, Durmic-Pasic A, Pojskić N. Genetic indices of vulnerability status of marble trout (*Salmo marmoratus* Cuvier) populations in river Neretva, Bosnia and Herzegovina, oral presentation, Second European Congress of Conservation Biology, Prague, Czech Republic 2009; Book of Abstracts: 133.
35. Pojskić N, Marjanovic D, Silajdzic E, Lasic L, Kalamujic B, Kapur. Concordance of different genetic markers in human population studies. Eur. J. Hum. Genet. 2010; 18(1):253.
36. Marjanovic D, Kovacevic L, Pojskić N, Cakar J, Dzehverovic M, Musemic-Buljugic D, Bajrovic K. Population study at six supplementary STR loci in the representative sample of multinational Bosnia and Herzegovina residents. Eur. J. Hum. Genet. 2010;18(1):263.
37. Ahmic A, Pojskić N, Hadziselimovic R, Silajdzic E, Kalamujic B, Bajrovic K. Polimorfizmi mitohondrijalne DNK u lokalnim ljudskim populacijama Tuzlanske regije. I simpozij genetičara u Bosni i Hercegovini, Sarajevo, Bosna i Hercegovina 2011; Abstract Book 29.
38. Silajdzic E, Lasic L, Kalamujic B, Pojskić N. Alu polimorfizmi u stanovništvu BiH. I simpozij genetičara u Bosni i Hercegovini, Sarajevo, Bosna i Hercegovina 2011; Abstract Book 38.
39. Lasic L, Silajdzic E, Kalamujic B, Pojskić N. Molekularna genotipizacija krvnih Rh, MN, Duffy, Kidd, Kell i Lutheran u stanovništvu BiH. I simpozij genetičara u Bosni i Hercegovini, Sarajevo, Bosna i Hercegovina 2011; Abstract Book 39.
40. Sunje E, Kalamujic B, Tulic U, Pojskić N. Procjena genetičkog diverziteta populacije prenjškog daždevnjaka (*Salamandra atra prenjensis*, Mikšić, 1969) u svrhu njegove zaštite. I simpozij genetičara u Bosni i Hercegovini, Sarajevo, Bosna i Hercegovina 2011; Abstract Book 41.
41. Hasicic S, Kalamujic B, Tulic U, Slajdzic E, Lasic L, Pojskić N. Procjena molekularno-genetičkog diverziteta vrste *Moltkia petraea* (Tratt.) Griseb u BiH. I simpozij genetičara u Bosni i Hercegovini, Sarajevo, Bosna i Hercegovin 2011; Abstract Book 42.
42. Gasi F, Simon S, Pojskić N, Kurotovic M, Pejic I. Genetska i pomološka varijabilnost autohtonih sorti jabuka u BiH. I simpozij genetičara u Bosni i Hercegovini, Sarajevo, Bosna i Hercegovina 2011; Abstract Book 47.
43. Pojskić N. Značaj procjene genetičkog diverziteta za potrebe konzervacije i zaštite bioloških resursa. Prikaz slučaja: *Salamandra atra prenjensis*, Mikšić, 1969. I simpozij genetičara u Bosni i Hercegovini, Sarajevo, Bosna i Hercegovina, 2011; Abstract Book 51.
44. Lacevic A, Redzic A, Bajrovic K, Kapur-Poskić L, Pojskić N, Ramic J, Lojo-Kadric N. Komparacija dvije kvantitativne SYBR Green real-time PCR metode u detekciji patogenog endodontsko-parodontne infekcije. I simpozij genetičara u Bosni i Hercegovini, Sarajevo,

Bosna i Hercegovina 2011; Abstract Book 76.

45. Hadziavdic V, Eminovic I, Marjanovic D, Pojskic N, Hadziselimovic R, Bajrovic K. Diverzitet nuklearnih mikrosatelitnih DNK markera u referentnom uzorku stanovništva SI Bosne. I simpozij genetičara u Bosni i Hercegovini, *Sarajevo, Bosna i Hercegovina 2011; Abstract Book 87.*
46. Novkovic T, Panic B, Banjac A, Kovac Djekic T, Tomisic-Kosic I, Vucetic-Dragovic A, Stamenkovic G, Blagojevic J, Marjanovic D, Pojskic N. Genetic polymorphisms of 15 AMPFLSTR IDENTIFILER loci in a Serbian population. 7th ISABS Conference in Forensic, Anthropologic and Medical Genetics and Mayo Clinic Lectures in Translational Medicine. 2011; Book of Abstracts: 127.
47. Pojskic N, Kapur L, Marjanovic D. Possible application of genetic distance measurement in paternity and DNA testing. 7th ISABS Conference in Forensic, Anthropologic and Medical Genetics and Mayo Clinic Lectures in Translational Medicine. 2011; Book of Abstracts: 128.
48. Pojskić, N., Kalamujić, B., Mašović, M. & Škrijelj, R.: Possible methods for detecting hybrid: a case study on *Abramis brama* (L.) x *Rutilus rutilus* (L.) International Symposium on "Evolution of Balkan Biodiversity", Zagreb, Croatia 2012; Book of Abstracts 63.
49. Radic K., Ramic J., Ler D., Lojo-Kadric N., Pojskic N., Kapur-Pojskic L., Bajrovic K. (Evaluation of self-sampling in a small scale-study as an alternative option in molecular-genetic HPV detection and cervical cancer screening. 31st Balkan Medical Week, 21-23 September 2012; Book of Abstracts
50. Ramic J., Pojskic L, Lojo-Kadric N., Radic K., Pojskic N., Bajrovic K. Optimization of RNA extraction from urine samples for use in noninvasive diagnostic procedures. *European Journal of Human Genetics* 2013;21 (2):p538,
51. Kapur-Pojskic L., Ceric T., Radic K., Lojo-Kadric N., Ramic J., Pojskic N., Bajrovic K. Assessment of circulating tumor markers in breast cancer patients before and after chemotherapy. 8th ISABS Conference in Forensic, Anthropology and Medical Genetics and Mayo Clinic Lectures in Translational Medicine – program and abstracts ABS-241-ISABS 2013; Split-Croatia, June 24-28, 2013-09-06

PROJEKTI (u zadnjih 5 godina)

- DNK analiza skeletnih ostataka iz masovne grobnice Škofja Loka, Slovenija – faza I. *Projekat podržan od strane Općine Škofja Loka, Republika Slovenija.*
- Identifikacija autohtonih bh.salmonidnih populacija ranog toka rijeke Neretve (vođa projekta). *Projekat podržan od strane Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke.*
- Genetička karakterizacija i analiza slatkovodnih spužava, kao indikatora čistoće voda i vrijednog izvora bioaktivnih tvari u vodotocima FBiH. *Projekat podržan od strane Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke.*
- Genetička struktura salmonoidnih populacija bh. rijeka Savskog sliva (vođa projekta). *Projekat podržan od strane Agencije za vodno područje rijeke Save.*
- Genetska i pomološka varijabilnost prisutna kod autohtonog genofonda jabuke u BiH⁴. *Zajednički projekat sa . Projekat podržan od Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva. Zajednički projekat sa Poljoprivredno-prehrambenim fakultetom Univerziteta u Sarajevu.*
- Molecular architecture and variation of functional and non-functional human genome regions: epidemiological and population applications in the Mediterranean region. *Projekat podržan od strane Vlade Kraljevine Španije. Zajednički projekat sa Univerzitetom Barcelona, Fakultet biologije, Odsjek za animalnu biologiju, Katedra za antropologiju.*

- Razvoj planinskog turizma na osnovu rezultata genetičke karakterizacije animalnih resursa bh. planinskih jezera (vođa projekta). *Projekat podržan od strane Federalnog ministarstva okoliša i turizma.*
- Primjena rezultata genetičke analize raznolikosti prenjškog daždevnjaka (*Salamandra atra prenjensis*) s ciljem razvoja novih ekoturističkih sadržaja (vođa projekta). *Projekat podržan od strane Federalnog ministarstva okoliša i turizma.*
- TroutSNP chip based autochthonous populations detection characterization and conservation. (vođa projekta). *Projekat podržan od strane International Centre for Genetic Engineering and Biotechnology (ICGEB(kroz CRP – ICGEB Research Grant No CRP/BOS10-01.*
- Procjena početnog stanja genetičkog diverziteta salmonida u cilju zaštite autohtonih ihtiopopulacija u rijeci Neretvi i njenim pritokama (vođa projekta). *Projekat podržan od strane Fonda za zaštitu okoliša FBiH.*
- Procjena ugroženosti bh. endemične vrste *Moltkia petraea* (Tratt.) Griseb primjenom molekularno-genetičkih markera. (vođa projekta). *Projekat podržan od strane Fonda za zaštitu okoliša FBiH.*
- Polimorfizam *mtDNK* u procjeni historijske starosti bh. ljudskih populacija (vođa projekta). *Projekat podržan od strane Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke.*

Ukupan broj naučnih radova i kongresnih saopštenja	Ukupan broj knjiga/priručnika	Mentorstva (Dr. sci)	Projekti
30+66	6	1	33

III CIKLUS STUDIJA	
BIBLIOGRAFSKI PODACI NASTAVNIKA	
LIČNI PODACI	
Ime i prezime :	Aida Rudić
Godina i mjesto rođenja	1951. Sarajevo
Zvanje	Docent
Izbor	Zaštita i njega individualnog zdravlja Zaštita i njega zdravlja porodice Zaštita i njega zdravlja zajednice Sistemi zdravstvene zaštite
Broj telefona/mob:	+387 62 838 046
E-mail:	aidarudic@hotmail.com
OBJAVLJENE KNJIGE, BROŠURE (u zadnjih 5 godina)	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Fatima Jusupović, Budimka Novaković, Aida Rudić. Higijena i zdravstvena ekologija. Bosanska riječ, Tuzla. 2012. ISBN: 978-9958-12-190-6 2. Suada Branković, Dijana Avdić, Aida Rudić, Unapređenje zdravlja i zdravstveno obrazovanje, Bosanska riječ, Tuzla. 2012. ISBN: 978-9958-12-196-8 3. Fatima Jusupović, Arzija Pašalić, Aida Rudić, Dijana Avdić, Budimka Novaković. Zdravstvena ekologija i higijena radne sredine, Bosanska riječ, Tuzla. 2013. 4. Smajkić A, Rudić A...(at al). Organizacija i praksa obiteljske/porodične medicine. Šahinpašić, 2013. Sarajevo. ISBN 978-9958-41-480-0 	
OBJAVLJENI RADOVI (u zadnjih 5 godina)	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Jusupović F, Rudić A, Smajkić A. Knowledge and practice of dietary salt usage, Acta Med Croatica, 2010; 64 (2);143-150 2. Branković S, Rudić A, Kacila M, Avdić D, Jusupović F, Mesihović-Dinarević S.: "Učestalost riziko faktora kardiovaskularnih oboljenja kod radno aktivnog stanovništva Kantona Sarajevo u odnosu na obrazovanje". Posebna izdanja knjiga CXLI, Odjeljenje medicinskih nauka knj.40. Simpozij Riziko faktori za nastanak kardiovaskularnih bolesti, Sarajevo: Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine; 2011, str. 183 – 191. 3. Avdić D. Jusupović F. Rudić A. Jaganjac A. Branković S. Trtak N. Katana B. Kaljić E.: "Učestalost riziko faktora kardiovaskularnih oboljenja kod studanata Fakulteta zdravstvenih studija" Posebna izdanja knjiga CXLI, Odjeljenje medicinskih nauka knj.40. Simpozij Riziko faktori za nastanak kardiovaskularnih bolesti, Sarajevo: 	

Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine; 2011, str. 149-169.

4. Jusupović F, Avdić D, Novaković B, Pašalić A, Mahmutović A, Branković S, Rudić A, Kevrić A, Mačak-Hadžiomerović A.: So u ishrani studentske populacije Univerziteta u Sarajevu Journal of Health Sciences. 2011; 1(1), p39-43.
5. Jusupović F, Avdić D, Mahmutović J, Rudić A, Pašalić A, Branković S, Berić A, Mačak-Hadžiomerović A.: Prisustvo riziko faktora za diabetes mellitus tip 2 kod pacijenata u praksi obiteljske medicine. Journal of Health Sciences. 2011; 1(1), p23-27.
6. Avdić D, Berbić-Fazlagić J, Jusupović F, Rudić A, Muftić M, Smajlović F, Pašalić A, Kaknjašević M. Proces akreditacije u funkciji unapređenja kvaliteta na Fakultetu zdravstvenih studija, Zbornik radova, Proceedings/Savjetovanje o reformi visokog obrazovanja; Sarajevo; Univerzitet u Sarajevu, 2012. ISBN 978-9958-600-27-2 COBIS BH-ID 19283718
7. Mahmutović J, Rudić A, Jusupović F, Pašalić A, Gojak R: Prevalence of depression in residents of gerontology centre in Sarajevo. Journal of Health Sciences. 2012; 2(1), p40-45.
8. Nikšić D, Rudić A, Nikšić H, Jatić Z, Džubur A, Kurspahić Mujčić A. The influence of social environment on the smoking status of women employed in health care facilities. Journal of Health Sciences 2013;3(1):13-19

PROJEKTI (u zadnjih 5 godina)

1. Pristup pravima na život, zdravlje, socijalnu sigurnost i slobodu građana Bosne i Hercegovine, od 2002-2010. –Ministarstvo za raseljena lica i izbjeglice, Ministarstvo Civilnih poslova, Zavod za Javno zdravlje BiH
2. Prevencija riziko faktora kardio-vaskularnih oboljenja, formiranje registra i Škole za prevenciju kardiovaskularnih oboljenja, od 2007. – Zavod za zdravstveno osiguranje Federacija BiH, Centar za srce KCUS, Fakultet zdravstvenih studija Univerziteta Sarajevo).
3. WHO – Safe Community Konjic od 2006. – Opština Konjic, Fakultet zdravstvenih studija, Karolinski Institut, Štokholm

Ukupan broj naučnih / stručnih radova	Ukupan broj knjiga / brošura	Mentorstva (Dsc./ Msc)	Projekti
58	5	4	5